

vestnik

Letnik XXI.

Celovec, petek, 8. julij 1966

Štev. 27 (1258)

V Avstriji res ni nevarnosti neonacizma?

Zelo pogosto in zlasti v uradnih krogih je slišati glasove, da zopetno obujanje nacistične miselnosti in antisemitizma v Avstriji ne pomeni take nevarnosti, ki bi jo bilo treba resno jemati. Le prečesto se pojavlja mnenje, da gre pri vsem tem le za peščico večno včerajšnjih, ki pa da na široko javnost nimajo nobenega vpliva.

Kako je v resnici s to stvarjo, so dovolj jasno pokazali nešteti dogodki, ki so se zvrstili v zadnjih letih in ob katerih so se končno zamislili tudi mnogi izmed tistih, ki so prej iz kakršnihkoli vzrokov to nevarnost skušali omalovaževati. Le na uradnih mestih so očitno še vedno prepričani, da se »zadeva ne sme preceenjvati«; zlasti pa na vsako opozorilo odgovarjajo, da veljavni zakoni ne nudijo dovolj možnosti za ustrezne ukrepe.

Zelo jasn odgovor na taka zatrjevanja in izbegavanja daje obširna dokumentacija, ki jo je več avstrijskih demokratičnih organizacij ter združenj borcev odporiškega gibanja in žrtev fašizma pripravilo v zvezi z bližnjo prireditvijo tako imenovane »avstrijske telovadne zveze« (Österreichischer Turnerbund), ki bo prihodnji teden v Innsbrucku. V tej publikaciji je prikazana zgodovina imenovane zveze, ki je pravi naslednik nekdane »nemške telovadne zveze«, katere člani so aktivno sodelovali že pri nacističnem puču leta 1934 ter pozneje pripravljali priključitev Avstrije k nacistični Nemčiji.

Preduzem pa dokumentacija na podlagi dokumentarnega gradiva podrobno razkriva sedanjo dejavnost in duhovno usmerjenost te čudne »avstrijske« organizacije, ki je najtesneje povezana z raznimi neonacističnimi in revanšističnimi združenji v Zahodni Nemčiji. Ko človek bere v dokumentaciji navedene citate iz glasila te zveze, se mora nehoti vprašati, ali so ti ljudje zadnjih dvajset let povsem prespali. Tam namreč kar mrgoli proslulih gesel iz nacističnega vokabularja, polno je fraz o »veliki nemški domovini«, o »junastvih« nacističnih veljakov, katere je mednarodno sodišče zaradi vojnih zločinov obsodilo na smrt, prav tako pa tudi blatenja pripadnikov protifašističnega odporiškega gibanja, ki so za te ljudi le »izmeček človeštva«. Da je za te čistokrvne arijske »telovadce« najbolj priljubljen konjček antisemitizem, ni treba posebej omenjati.

Človek res težko verjame, da je kaj takega možno še danes, po bridkih izkušnjah, ki so jih v zadnji vojni napravili evropski narodi po »zaslugi« nacistov. Zlasti pa je težko verjeti, da se taka miselnost lahko nemoteno in nekažnovano širi pri nas v Avstriji, da se v tem duhu zastrepelja predvsem mladina, kakor je primer pri imenovanju telovadni zvezi, ki baje združuje in »vzgaja« 25.000 avstrijskih mladincev. In vendar so to dejstva, ki jih nobeno omalovaževanje ne more spraviti s sveta. Glasilo imenovane zveze govori preveč jasno govorico, govori tako odkrito besedo, da bi jo morali pravzaprav razumeti tudi na pristojnih uradnih mestih.

Kljub temu pa se bo prihodnji teden v Innsbrucku zbralo 2688 aktivnih »telovadcev« (med njimi 800 iz Zahodne Nemčije, Južne Tirolske in Švice), dobro izsolanih in duhu, ki ga širi glasilu zveze, da manifestirajo svoje »krvno sorodstvo« — čeprav avstrijska ustava in državna pogodba izrecno prepovedujeta vsako obujanje nacistične miselnosti in veleniške propagande.

Avstrijska demokratična javnost torej upravičeno vprašuje, kako dol-

Ves svet obsoja Ameriko ker nevarno razširja vojno v Vietnamu

Vse zagotovitve ameriških funkcionarjev, da želijo mir v Vietnamu, so se izkazale kot gola laž, ko so se prejšnji teden nad severnovietnamsko prestolnico Hanojem dvignili velikanski oblaki dima. »Miroljubna« Amerika je namreč začela barbarsko bombardirati stanovanjska naselja in industrijske objekte dveh največjih mest Severnega Vietnama. V istem trenutku, ko so padale ameriške bombe na severnovietnamsko ozemlje, pa se je predsednik Johnson odpravljal na dopust, da ne bi slišal protestov, ki prihajajo iz vseh delov sveta.

Vojna v Vietnamu je s tem prešla v novo, še bolj nevarno in brezobzirno fazo. Ameriško vodstvo je očitno popustilo pritisku tistih krogov, ki se zavzemajo za to, da bi vietnamsko vprašanje rešili vojaško »hitro in z vsemi razpoložljivimi sredstvi«. S tem pa je napravilo korak, ki je kot očitno laž razgalil vsa dosedanja zagotovila, da želi Amerika mirno rešitev vietnamskega problema.

Barbarski napadi na severnovietnamsko prestolnico Hanoi in največje pristanišče Haifong niso in ne morejo biti priprava na raz-

govore za konferenčno mizo; nasprotno, dim na pogoriščih je zakril še tisti tenki žarek upov, da bi prej ali slej le utegnili priti do iskanja razumne, na ženevskih sporazumih temelječe rešitve.

Vsiljuje se vtis, kot da so hoteli Američani postaviti svetovno javnost in vse tiste, ki so se vztrajno in potrpežljivo zavzemali za mirno rešitev, pred izvršeno dejstvo in porušiti mostove, po katerih bi bil morda še možen izhod iz sedanjega položaja. S tem pa je Amerika prevzela tudi odgovornost za vse posledice.

Proslave 25-letnice revolucije

Letošnji dan borca so po vsej Jugoslaviji obhajali v znamenju 25. obletnice vstaje jugoslovanskih narodov in ljudske revolucije. Širom po državi so bile neštete proslave, slavnosti, prireditve, zborovanja, partizanski mitingi in podobne manifestacije, kjer so se spominjali časov junaške narodnoosvobodilne vojne. Z odkritjem spomenikov in polaganjem venecov so v mnogih krajih počastili spomin padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, ki so svoja življenja darovali za svobodo domovine in zmago demokracije.

Posebno velika prireditev v okviru proslav 25-letnice revolucije in dneva borca je bila v Sisku, kjer se je na ljudskem zborovanju zbralo okoli 15 tisoč ljudi iz raznih predelov Hrvatske. Politični sekretar OK ZK Hrvatske dr. Vladimir Bakarič je v svojem govoru naglasil, da je bil prav v tem kraju pred petindvajsetimi leti ustanovljen prvi partizanski odred. »Če se vprašamo, zakaj se teh dogodkov spominjamo še danes, ko je

minilo že 25 let, se moramo zavedati, da je naš narodnoosvobodilni boj pomenil obdobje, kakršnega dotlej še ni bilo v zgodovini naših narodov. Toda ta boj je pomenil tudi novo obdobje v svetovni zgodovini, obdobje, ki je zdaj prisotno in ki se tudi zdaj ponavlja v podobni obliki; tisto, kar smo mi storili takrat, delajo mnogi zdaj.«

Predsednik SFRJ Josip Broz Tito je ob letošnjem dnevu borca izdal ukaz o pomilostitvi 776 obsojencev; 227 ljudi je bilo popolnoma pomilostjenih, ostalim pa so kazni znižali ali jo spremenili v pogojno.

Minulo nedeljo so imeli lepo uspešno spominsko prireditev tudi na Opčinah pri Trstu, kjer so se na I. partizanskem taboru zbrali slovenski in italijanski partizanski borci ter aktivisti protifašistične osvobodilne borbe. V nagovorih v obeh jezikih je bil poudarjen veliki pomen skupnega boja, ki je »prenovil našega človeka ter mu dal samozavest, utrdil njegovo predanost do ljudstva ter stopnjeval njegov čut socialnosti in bratstva med tu živčima narodom.«

Slavnostnemu delu zborovanja so sledili kulturno-prosvetni nastopi, pri katerih so sodelovali številni pevski zbori, recitatorji in godba na pihala.

„Nova Francija prijateljica nove Rusije“

S podpisom sporazumov o znanstvenem, tehničnem in gospodarskem sodelovanju, o sodelovanju na vesoljskem področju, o medsebojnem posvetovanju ter o vzpostavitvi neposredne telefonske zveze med Kremljem in Elizejsko palačo se je prejšnji teden zaključil obisk francoskega predsednika de Gaulle v Sovjetski zvezi. Tako v Moskvi in v Parizu kakor tudi v mednarodni javnosti vlada pričnanje, da razgovori, ki so jih ob tej priložnosti vodili francoski in sovjetski predstavniki, ne bodo imeli dalekosežne posledice le za bodoči razvoj odnosov med obema državama, marveč bodo bistveno vplivali tudi na obravnavanje in reševanje raznih mednarodnih vprašanj.

To izhaja tudi iz skupne francosko-sovjetske izjave, ki so jo podpisali in objavili ob koncu obiska. V njej je namreč izrecno poudarjeno, da bosta Francija in Sovjetska zveza nadaljevali redna posvetovanja z namenom, da se razvije vzajemno zaupanje ter se razširijo področja sodelovanja in sodelovanja. Ta posvetovanja se bodo tikala evropskih vprašanj in vseh drugih mednarodnih problemov, kjer se bosta vladi obeh držav trudili, da uskladita svo-

je napore v korist miru in varnosti v Evropi in na svetu.

Hkrati pa je iz skupne izjave razvidno, da je do daljnosežne soglasnosti v vseh važnih mednarodnih vprašanjih prišlo že na sedanjih razgovorih, kjer so razpravljali predvsem o evropskih problemih, stanju v jugovzhodni Aziji, vprašanju razorožitve in o vlogi Združenih narodov. Posebej glede Evrope sta obe strani izrazili mnenje, da se morajo vse evropske države truditi za ustvaritev

Važna reorganizacija v Jugoslaviji

Pod predsedstvom generalnega tajnika Zveze komunistov Jugoslavije Josipa Broza Tita je bila na Brionih seja centralnega komiteja ZKJ, ki je obravnavala vprašanja in sprejela sklepe, katerih dalekosežni pomen je vzbudil največje zanimanje tudi v široki mednarodni javnosti. Šlo je namreč za aktualna vprašanja v zvezi s škodljivim delovanjem nekaterih organov državne varnosti in škodljive posledice tega delovanja.

Razprava je potekala na podlagi poročila posebne komisije, ki je raziskala delo državne varnostne službe in pri tem ugotovila številne primere zlorabljanja službe državne varnosti za osebne namene v borbi za oblast. Izkazalo se je, da so se organi varnostne službe vrnili na vsa področja gospodarskega in družbenega življenja ter se upirali doslednemu izvajanju sklepov v zvezi z gospodarsko in družbeno reformo. Po navodilih visokih funkcionarjev, ki so zlorabljali organe državne varnosti z namenom, da uvedejo nadzorstvo nad celotno družbo, se je varnostna služba vedno bolj spreminjala v silo, ki je grozila, da prevzame oblast nad družbo, nad partijo in da postane odločilni činitelj v formiranju družbene politike.

Na podlagi poročila so bili sprejeti določeni sklepi o reorganizaciji službe državne varnosti. Hkrati je bil Svetislav Stefanović kot neposredno odgovorni za delo organov varnostne službe izključen iz ZKJ ter je bila sprejeta ostavka Aleksandra Rankovića na vse položaje v partiji in na položaj podpredsednika republike.

Generalni tajnik Tito je v sklepem govoru izrazil prepričanje, da bodo sprejeti sklepi in njihovo dosledno izvajanje povrnili zaupanje ljudstva v vodilne organe. »Če iz naših vrst ne počistimo raznih ljudi, ki so silili v partijo iz karierističnih razlogov, bomo imeli mnogo težav pri izvajanju naših sklepov,« je poudaril in dodal, da sedanji primer dokazuje, da ZKJ rešuje na human način vprašanja, ki pretresajo tudi druge države.

Jugoslovanska javnost je odločne sklepe pozdravila kot nov dokaz odločnosti najodgovornejših činiteljev Jugoslavije, da se dosledno uresničuje vsi sklepi, ki vodijo k nadaljnji demokratizaciji družbenega življenja. Pa tudi mednarodna javnost je te dogodke komentirala kot važen ukrep demokratičnega razvoja Jugoslavije.

Najvišji voditelji vzhodnih dežel na velikem posvetovanju v Bukarešti

Ta teden je v romunski prestolnici Bukarešti zasedal politični posvetovalni odbor držav članic varšavskega sporazuma. Udeležili so se ga najvišji predstavniki vlad in partij ter zunanji in obrambni ministri včlanjenih držav.

Čeprav v trenutku, ko zaključujemo list, vsebina razgovorov in sklepi zasedanja še niso znani, izhaja že iz priprav na ta sestanek, da so bila v ospredju razprav vprašanja evropske varnosti in Vietnama. Tako v enem kot v drugem vprašanju nedvomno stoji na prvem mestu politika Amerike, ki dobi vedno bolj obliko vojaške pustolovščine. V zvezi z vprašanjem evropske varnosti je pri tem treba upoštevati čedalje večji vpliv osi Washington-Bonn, ki sloni po eni plati na ameriški atomski bombi,

po drugi pa na militarizmu in revanšizmu Zahodne Nemčije, kar odpira nevarne perspektive atomske oborožitve zahodno-nemške vojske. Glede Vietnama pa je zasedanju vzhodnih držav dala najboljša argumente Amerika sama, ko je z razširitvijo vojne na Severni Vietnam jasno dokazala, da gre za odkrit napad, ob katerem močno narašča nevarnost razširitve vojne tudi na druge predele Azije.

Poleg tega so na zasedanju razpravljali tudi o izpopolnjevanju organizacije in delovanju varšavske zveze, ko se predhodno obravnavali že na raznih razgovorih vodilnih osebnosti včlanjenih držav. Sestanku političnega odbora pa je sledilo še zasedanje vzhodnoevropskega sveta za medsebojno gospodarsko sodelovanje in pomoč (SEV).

potrebnih pogojev za sklepanje sporazumov, zlasti pa je treba ustvariti ozračje pomirjenja med evropskim vzhodom in zahodom, ker tako ozračje bi omogočilo zblizanje ter ureditev nerešenih vprašanj. Zato se hočeta Francija in Sovjetska zveza zavzemati najprej za normalizacijo in nato za postopno razvijanje odnosov med vsemi evropskimi državami ob spoštovanju njihove neodvisnosti in načela nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav.

V tej zvezi je vsekakor zanimiva tudi izjava, ki jo je v sovjetski televiziji podal predsednik de Gaulle, ko je poudaril, da se je treba truditi, da bo Evropa enotna in ne razdeljena ter da bo znova prevzela pglavitno vlogo, ki ji pritiče za ravnotežje, napredek in mir na svetu. Sicer pa je zagotovil, da je »nova Francija prijateljica nove Rusije« ter povabil vodilne sovjetske državnike, naj obiščejo Francijo.

U Tant v Evropi

Generalni tajnik Organizacije Združenih narodov U Tant je bil ta teden na obisku v Evropi, kjer se je udeležil zasedanj raznih mednarodnih ustanov.

Najprej je v Turinu predsedoval otvoritvi zasedanja stalnih predstavnikov OZN v državah v razvoju, kjer je poudaril, da gospodarska, socialna in človečanska pomoč OZN predstavlja 80 % naporov svetovne organizacije in njenega proračuna. S temi dejavnostmi se OZN trudi, da bi odprla pot za boljše razumevanje med narodi.

V Ženevi se je U Tant udeležil zasedanja gospodarsko-socialnega sveta OZN, pred povratkom v New York pa je še uradno obiskal Islandijo.

go bodo oblasti še dopuščale, da bodo take organizacije ogrožale notranji mir in izpodkopavale ugled Avstrije v svetu.

Ameriška blaginja

ENKRAT Z DRUGE STRANI

Amerika splošno velja za »dežel neomejenih možnosti«, za domovino milijonarjev in državo z najvišjo življenjsko ravni. Toda ista Amerika ima tudi svojo drugo podobo: samo v New Yorku živi 430.000 oseb, ki prejemajo socialno podporo, ker nimajo zaposlitve in rednega zaslužka. Vendar pa je problem revežev v Ameriki precej drugačen, kot smo ga bili odnosi smo ga še vajeni pri nas.

V Ameriki ni lahko odkriti dolarskih velikanov. »Skrivajo se pod capami«, pravijo kronisti, in znano je, da je to dežela, ki zna najbolje skrivati revščino. Američemu milijarderju ni do tega, da bi bil slaven, da bi se »postavljale«. Velik del uspeha dolguje svoji želji po neodvisnosti, zaradi katere so ga morda v mladosti vrgli z univerze ali pa ga je družina morda razdedinila. Zabava se s tem, da sodeluje v tekmi za investicije; ta bitka mu je najljubši šport. Trdovratno brani svoje osebno življenje pred radovednostjo reporterjev ali pred nasveti zdravnikov, ne zaupa sodelavcem in strežnikom, ceni samoto in deli z ljudskimi množicami le dolgečas, se za zabavo ukvarja s psi, z vrtnarjenjem, z zbiraanjem slik, s turističnimi letarjenji v časih z dobrodelnostjo. V ameriški družbi so visoki dohodki omenjeni predvsem v davčnih prijavah, le malo je mogoče o njih brati v časopisnih poročilih.

Toda prav tako težko je odkriti tudi reveže. Amerika ima, kakor smo že ugotovili, najvišjo življenjsko raven in tudi nemaniči in nezaposleni se vozijo v obrabljenih avtomobilih, imajo doma v hladilniku pivo, pri sebi pa vselej potrebni drobiž, da si v kaki bolj preprosti restavraciji kupijo zrezek z jajci.

Tudi ameriški berači imajo svojo posebno fiziognomijo: to ni več igralec na violino, ki bi na cesti ali na hišnih dvoriščih zbiral groše; to ni ciganka, ki bi sredi kopice umazanih otrok ponujala umetne ogrlice. Newyorški berač proda v bolnišnici liter krevi, da si lahko kupi steklenico alkohola; za kopel, posteljo in krožnik juhe potrpečljivo poslušati litanije in vzpodbudne pridige »odrešne armade« in goji — podobno kot lastnik velikih bančnih računov ali kot vodja industrijskega podjetja — kult svobode.

Za statistike in urade za socialno pomoč je po ameriških pojmih »revež« tisti, katerega letni dohodek ne presega 3000 dolarjev. S to vsoto žive ljudje v lesenih barakah s televizjsko anteno na strehi ali v zakajenih »getih« brez policia, ne berejo, ne vzgajajo otroke.

Oseminširideset odstotkov ameriških družin razpolaga s povprečnim letnim dohodkom, ki jim omogoča lepo življenje in je dvakrat večja od tiste, ki jo prejema desetimi leti; toda nenehno naraščanje cen je precej zmanjšalo ugoden vpliv tega napredka.

Sociologi običajno delijo 200 milijonov prebivalcev Amerike na pet skupin: 1. bogataše, denarne aristokrate; 2. voditelje in profesionalce; 3. srednje in malo meščanstvo; 4. delavce s spodobnimi plačami; 5. polkvalificirane delavce, poljedelske delavce, starejše ljudi.

Če naj bo tukaj govora predvsem o zadnji skupini, je treba povedati, da gre za 35 milijonov ljudi. To je skoraj 9,5 milijona družin, ki žive predvsem v južnih državah ali v nerazvitih področjih, kot na primer v Apalaškem gorovju, kjer rudniki cinka, bakra in premoga ne dajejo več zadosti zaslužka. To so kmetje, osebe iz Steinbeckovih romanov, ki blodijo po kalifornijskih plantažah in si iščejo delo, to je delovna sila, ki se nenehno seli, ljudje, ki jih ne varuje niti biča niti sindikat; to so predvsem »barvasti« ljudje, črnci, Portorikanci, Kitajci; to so žrtve strojev, tisti, ki jih je pregnala avtomatizacija, ljudje, ki so starejši od 60 let, ki ne prejemajo zadostne pokojnine in o katerih je ameriški pesnik Yeats zapisal: »Amerika ni dežela za starce«.

Vzrok revščine, tako pojasnjujejo strokovnjaki, je en sam, toda njene posledice so dramatične: skoraj petina prebivalstva ni udeležena na presenetljivem vzponu gospodarstva zadnjih desetletij.

Da bi naspetel boj revščini, je predsednik Johnson objavil poseben program in zahteval zanj 1500 milijonov dolarjev, vendar mu je kongres odobril le 793 milijonov. Te sklade naj bi uporabili predvsem za to, da bi povečali število delovnih mest, vzgojili strokovnjake in tudi odraslim omogočili osnovno izobrazbo.

Na dnu socialne lestvice so seveda črnci; vsaka druga črnska družina v Ameriki je revna. Treba je le pogledati newyorško črnsko četrt Harlem, kjer živi 430.000 takih ljudi, ki so navezani na javno podporo in večina med njimi je temnopolnih.

Tudi Johnsonov program ima svoje nasprotne in kritike. Nekateri trdijo, da te denarne sklade pogosto uporabljajo v politične namene, za volilne kampanje; drugi spet pravijo, da skušajo največjim »interesentom« — črncem — onemogočiti sodelovanje pri delitvi odobrenih denarnih sredstev.

Ameriška revščina je pobarvana z najrazličnejšimi prizori, njena vsebina pa je siva množica 35 milijonov ljudi, za katere Američka še zdaleka ni »obljubljena dežela«.

OD 26. 8. DO 4. 9. 1966 V WELSU:

Prvi mednarodni sejem

Avstrijski osrednji kmetijski sejem

Tradicionalni kmetijski sejem v Welsu na Zgornjem Avstrijskem, ki ga prireja vsako drugo leto, je ob zadnji prireditvi leta 1964 dobil predikat mednarodne sejem-ske prireditve in se bo letos v času od 26. avgusta do 4. septembra predstavil kot I. mednarodni sejem, prirejen v okviru Avstrijskega osrednjega kmetijskega sejma. Mednarodni značaj mu bo dajala udeležba desetih držav, ki se bodo predstavile s posebnimi razstavami; poleg tega pa bo inozemstvo zastopalo še 230 razstavljalcev na splošnem sejmju. Na razstavnem prostoru okoli 400.000 kvadratnih metrov, od tega 27 razstavnih hal in 27 paviljonov s skupno površino 40.000 m², bo sodelovalo okoli 2000 razstavljalcev, obiskovalcev pa tudi letos pričakujejo na sejmju in na ljudski veselici več kot milijon.

Kot največja specializirana kmetijska sejem-ska prireditve na območju EFTA bo sejem v Welsu tudi letos nudil vse, kar je kakorkoli povezano s kmetijstvom; udeležba držav iz EGS in iz vzhodnoevropske organizacije COMECON pa mu bo dajala značaj vseevropske gospodarske prireditve, ki na ozemlju nevtralne Avstrije lahko prispeva k nadaljnji gospodarski integraciji v Evropi. Med tujimi državami bo Zahodna Nemčija razstavljal kmetijske pridelke in posebej še bavarsko obrt; Švica se bo predstavila s pestrim prikazom svoje gospodarske zmogljivosti; Francija bo demonstrirala svoje mednarodno znane vrste sira in vina ter opozorila na svoje železnice, letalski promet in turizem; Italija bo prikazala zla-

sti kmetijske pridelke in stroje; Finska se bo predstavila s stanovanjsko kulturo in z nakitom; Poljska hoče pokazati svoj premog; Jugoslavija bo poleg razstave kmetijskih strojev opozorila na svoje specialitete rib, mesa in vina; Češkoslovaška namerava približati svoje znane turistične kraje; San Marino bo predstavil svojo najboljšo »gospodarsko« panogo — poštno znamko, poleg tega pa še porcelan, spominčke in znano vino; Maroko pa bo razstavil izdelke svoje obrtne umetnosti, ki so zelo priljubljeni pri opremi modernih stanovanj.

Kmetijstvo kot osrednji del sejem-ske prireditve v Welsu bo zastopano z vsemi panogami, katerim se bosta pridružili še industrija in obrt. Številne razstave raznovrstne živine in živali bodo prav tako pritegnile zanimanje obiskovalcev, kot na primer mednarodni pregled kmetijskih strojev, gospodinjskih naprav in obe posebni razstavi »Zeleni načrt« ter »Boljše stanovanje — bolj zdravo življenje«.

Neločljivo s sejem-sko prireditvijo je povezana tradicionalna ljudska veselica, ki bo tudi letos nudila številne atrakcije in privlačnosti, kot so ognjemet, variete, jahalne tekme, razni vrtiljaki in podobne vrste zabave. Lačne obiskovalce bodo čakali na žaru pečeni voli ter jugoslovanske, češkoslovaške in finske specialitete; prvič pa bo prireditve obsegala tudi veliko poskušnja vin, kjer se bo s svojimi izbranimi vrstami predstavila zlasti nižjeavstrijska zveza viničarskih zadrug.

Wels se na svojo veliko prireditve temeljito pripravila. V gradnji je 8 novih paviljonov, skupne investicije pa bodo letos znašale 12 milijonov šilingov. S primerno ureditvijo prometnih razmer in parkirnih prostorov je poskrbljeno za prihod in odhod domačih in tujih obiskovalcev, ki jih tudi letos pričakujejo več kot milijon. Letošnjemu prvemu mednarodnemu sejmju v Welsu, ki ga bo 26. avgusta odprl zvezni prezident Jonas, pa bo tudi avstrijska pošta uprava izrekla priznanje s tem, da bo ob tej priložnosti izdala posebno znamko.

Sodelovanje treh sosednih dežel

TUDI V OSKRBI Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

Avstrija, Italija in Jugoslavija so v zadnjih letih razvile dobro sodelovanje tudi v skupnih naporih za oskrbo z električno energijo. V ta namen je bila ustanovljena posebna komisija, ki se imenuje Regionalna skupina za koordinacijo proizvodnje in prenosa električne energije med tremi državami ali kratko SUDEL.

Na sedežu sekretariata te organizacije v Ljubljani so bili prejšnji teden spet razgovori, kjer so razpravljali zlasti o gradnji daljnovo-da napetosti 220 kV za povezavo avstrijskega, jugoslovanskega in italijanskega omrežja iste napetosti. Daljnovod bo potekal iz razdelilne transformatorske postaje Na selu (Obersielach) čez Holmec do Podloga pri Celju in dalje do Kleče ter Divate pri Trstu, od tod pa do postaje Soverzne odno na drugi strani od postaje Na selu do Linza. Na italijanski strani je daljnovod že zgrajen do Padrič, na jugoslovanski in avstrijski strani pa se priprave za gradnjo pravkar zaključujejo. Na sedanjem zasedanju v Ljubljani je komisija proučila več variant ter bo na podlagi analizatorskih meritev na Dunaju sestavila končno poročilo za plenarno zasedanje organizacije SUDEL, ki bo jeseni v Rimu.

Hkrati je imela svoje četrto zasedanje stalna podkomisija za vodno gospodarstvo, ki je proučevala možnosti za doseg skupnih koristi pri izbiri vodnih sil območja SUDEL z medsebojnim dopolnjevanjem hidroloških razmer v treh sosednih deželah. Ugotovljeno je bilo, da tako zgraditev daljnovo-da 220 kV kot predvideno sporazumno gospodarjenje z akumulacijami lahko znatno prispeva k boljši oskrbi porabnikov električne energije.

Daljnovod 220 kV pa bo omogočil tudi pre-

hod na paralelno obratovanje jugoslovanskega prenosnega omrežja z omrežji evropske unije za koordinacijo proizvodnje in prenosa električne energije, znano pod imenom UCOTE, v katerega specializiranih skupinah že sodelujejo tudi avstrijski, italijanski in jugoslovanski strokovnjaki, ki so zastopani v SUDEL. Tako sodelovanje v veliki meri koristi vsem prizadetim državam ter jim zagotavlja čedalje boljše oskrbo z električno energijo.

Velik porast turizma

Jugoslovanski zvezni zavod za statistiko je objavil podatke o turističnem prometu v 87 najvažnejših turističnih krajih Jugoslavije, in sicer tako za mesec maj kakor tudi skupno za prvih pet mesecev tega leta.

V maju je število nočitev inozemskih turistov v teh 87 krajih naraslo na 695.000 in je bilo za 28 odstotkov večje kakor lani v tem mesecu; za enak odstotek so se povečale tudi v Sloveniji. Petmesečni rezultat vseh 87 zajetih turističnih krajev pa je naslednji: število nočitev inozemskih turistov se je v tem obdobju povečalo za 24 odstotkov na 1.210.000, medtem ko je promet domačih gostov z 1.861.000 nočitvami ostal na lanskni ravni.

POŠIROKEM SVETU

BONN. — Zahodna Nemčija je odobrila francoskim čelam, da ostanejo na njenem ozemlju, dokler se ne sporazumejo o njihovi bodoči vlogi v okviru atlantske zveze. V bonskem poročilu je povedano, da so Francozi poudarili, da bodo njihove čete, ki štejejo 65 tisoč mož, nadaljevale svojo defenzivno vlogo v okviru NATO, dokler ne bo sklenjen nov sporazum o njihovih bodočih odnosih z atlantsko zvezo.

DUNAJ. — Večdnevno močno deževje v drugi polovici prejšnjega tedna je v posameznih krajih Zgornje in Nižje Avstrijske povzročilo poplave. Donava in posamezni pritoki so prestopili bregove. Donava je nenehno naraščala in s področja Alp so doletela velike količine vode, zato je vlada razglasila stanje pripravljenosti na vsem ograženem področju. Najhujše poplave so bile pri Innsu in Bayru v donavskem območju Zgornje Avstrijske, kjer je bilo tudi več človeških žrtev.

MOSKVA. — Švedski princ Bertil je bil na neuradnem obisku v Sovjetski zvezi. Mudil se je v Leningradu, Odesi, na Jalti kakor tudi v sovjetskih republikah Gruziji in Armeniji.

ATENE. — V uradnem sporočilu, objavljenem po tridnevem obisku italijanskega obrambnega ministra Tremellonija v Atenah, je rečeno, da grške in italijanske oborožene sile in vladi obeh držav popolnoma sodelujejo in zastopajo enaka gledišča o vseh važnih obrambnih vprašanjih. Tremellonija sta sprejela tudi kralj Konstantin in predsednik grške vlade Stefanopolis.

CAPE KENNEDY. — Združene države Amerike so 1. julija izstrelile vesoljsko ladjo brez posadke, o kateri menijo, da bo prvi ameriški satelit, ki bo krožil okoli Lune. Satelit je opremljen z različnimi instrumenti za pošiljanje podatkov o Luninem magnetnem polju in radiaciji Sonca.

BEOGRAD. — Na povabilo predsednika Jugoslavije Josipa Broza Tita bo predsednica indijske vlade Indira Gandhi obiskala Jugoslavijo v času od 10. do 12. julija letos.

DUNAJ. — Triurna stavka pomožnega varnostnega osebja na dunajskem letališču Schwechat je v petek povsem ohromila letalski promet. Kakih 120 letal iz raznih koncev Evrope je priletele na letališče z več urami zamude.

LONDON. — Britanska kolonija Barbados bo 30. novembra 1966 postala neodvisna. Barbados je otok v Karibskem morju, ima 428 kvadratnih kilometrov površine in 250.000 prebivalcev.

MOSKVA. — V Bukarešti je v nedeljo odpotovala sovjetska delegacija, ki jo vodi generalni sekretar CK KP SZ Leonid Brežnev. Delegacija se je udeležila posvetovanja političnega konzultativnega odbora držav članic varšavskega pakta. Razen Brežneva so bili v delegaciji še premier Kosigin, zunanji minister Gromiko, obrambni minister Malinovski in drugi.

WASHINGTON. — Kot poroča »New York Times«, nadaljuje Amerika v popolni tajnosti gradnjo vojaških oporišč na Tajskem. Časnik trdi, da je v tej državi zdaj okoli 25.000 ameriških vojakov, kar je dvakrat več kot januarja letos. Dve tretjini teh vojakov so pripadniki letalskih sil, ki s tajskega ozemlja napadajo tako imenovano Ho Si Minhovo pol v Laosu. Za gradnjo oporišč na Tajskem naj bi ameriška vlada porabila okoli 200 milijonov dolarjev.

BONN. — Predstavniki zahodnonemške vlade je izjavili, da pričakujejo v Bonnu obisk francoskega predsednika de Gaulle 15. in 16. ali pa 22. in 23. julija. Gre za običajen reden sestanek med francoskim predsednikom in zahodnonemškim kanclerjem, ki se sestajeta vsako leto.

TUNIS. — V glavno mesto Tunesije je prispela poljska gospodarska delegacija, da se s predstavniki tamkajšnje vlade pogovori o možnostih za razvoj sodelovanja med Tunizijo in Poljsko, posebej še na področju industrije.

BAGDAD. — Radijska postaja Bagdad je objavila sporočilo predsednika Abdela Rahmana Arefa, da je propadel poskus državljanske udara »skupine mračnih pustolovcev«. Sporočilo poudarja, da so lojalne čete vzpostavile varnost v vseh delih dežele. Predsednik Aref je sporočil po radiu, da so aretirali nekatere udeležence zarote, med njimi tudi voditelja uporniških sil Arefa Abdela Razaka.

RIM. — Glasilo italijanske socialistične stranke »Avanti« je objavilo v isti številki članka gavnega tajnika italijanske socialdemokratske stranke Tanasija in glavnega tajnika socialistične stranke De Martina, v katerih se pisca zavzemata za združitve obeh strank.

BERLIN. — O pogajanjih med zahodnonemškimi socialisti in vzhodnonemsko enotno socialistično stranko ni še pravega sporazuma. Niso se še utegnili sporazumeti, ali naj bo sestanek 14. ali 21. julija. Zahodnonemški socialisti bi radi pogajanja pospešili. Predsednik zahodnonemške socialdemokratske stranke Brandt zahteva, naj se Ulbricht kot vodja vzhodnonemških socialistov končno izreče jasno. Doslej še ni bil dosežen sporazum, o katerih vprašanjih naj bi se pogovarjali na tem sestanku.

BONN. — V Zahodni Nemčiji je okoli 9,5 milijona žensk zaposlenih izven doma. Po večini imajo podrejena mesta. Prav zato večina ni zadovoljna s svojo zaposlitvijo. Poizvedovanje, ki so ga izvedli med zaposlenimi ženskami, je dovedlo do zanimivega zaključka. Večina žensk je namreč izjavila, da bi se rajši posvetile gospodinjstvu kot da morajo delati izven doma na podrejenih mestih.

PARIZ. — V francoskih vladnih krogih izjavljajo, da bo tudi Francija kmalu imela svojo vodikovo bombo. Prvo tako eksplozivno napovedujejo za mesec september, medtem ko s sedanjjo serijo atomskih poskusov Francija namerava nadaljevati kljub ostrim protestom iz vseh delov sveta.

NEW YORK. — Ameriški odbor proti požiljanju nacizma in antisemitizma, ki združuje več kot 200 organizacij in uglednih osebnosti, je pri predsedniku Johnsonu protestiral proti imenovanju zahodnonemškega generala Klemansega za poveljnika atlantskih vojaških sil v Srednji Evropi. Omenjeni odbor je svoj protest utemeljil s tem, da je general Klemansegg kot pripadnik Hitlerjevega generalnega štaba vodil napad na Poljsko ter je kot poveljnik posebnih čel SS odgovoren za smrt milijonov sovjetskih državljanov. Njegovo imenovanje za poveljnika NATO — je rečeno v protestu — pomeni sramoto za Ameriko.

Zaključek nagradnega tekmovanja

v pridobivanju novih naročnikov Slovenskega vestnika

Prejšnji teden se je zaključilo trimesečno tekmovanje v pridobivanju novih naročnikov „Slovenskega vestnika“, s katerim smo s skupno akcijo počastili jubilej našega lista in mu ob dvajsetletnici izhajanja kot jubilejno darilo poklonili lepo število novih bralcev. Akcija je zajela razveseljivo širok krog ljudi, ki so se poštvalno trudili za širjenje lista in mu s tem najlepše izpričali svojo zvestobo. V skupnem prizadevanju je uspelo, da se je število naročnikov bistveno povečalo in danes lahko mnoge nove bralce pozdravljamo v krogu prijateljev „Slovenskega vestnika“. Vsem, ki so sodelovali v tej akciji, velja iskrena zahvala, za list pa pomeni to obveznost, da se bo v bodoče še bolj trudil, biti vreden zaupanja in zvestobe svojih bralcev.

Ko smo v začetku aprila objavili razpis nagradnega tekmovanja, je bilo slišati tudi razna skeptična mnenja, da akcija ne bo imela uspeha, ker da ljudje danes nimajo več zanimanja za branje ali da imajo naš list naročen že v vsaki hiši in podobno. Odziv na naše povabilo pa je vse te pomisleke zavrnil že od vsega začetka in potrdil naše prepričanje, da je slovenskemu tisku še vedno možno pridobiti nove prijatelje; treba jim je le pravilno tolmačiti njegov pomen in jim pojasniti vlogo, ki jo igra zlasti med slovenskim ljudstvom na Koroškem.

Danes lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da so se v širjenje našega lista vključili vsi predeli južne Koroške in da so pri nabiranju novih naročnikov sodelovali vsi krogi našega ljudstva: kmetje in kmetice, delavci, izobraženci in — kar je posebno razveseljivo — tudi mladina. Skoraj ni občine na našem ozemlju, iz katere ne bi dobili vsaj enega novega naročnika; so pa tudi kraji, v katerih se je krog bralcev „Slovenskega vestnika“ povečal kar za deset, petnajst in še več družin.

Za dosego takih uspehov je bilo jasno treba vložiti nekaj truda in velja naše posebno priznanje tistim, ki so v pridobivanju novih naročnikov res razvili tekmovanje v pravem pomenu besede. Naj bi bila njihova zgledna poštvalnost vzpodbudna nam vsem, da bomo tudi v bodoče skrbeli za širjenje našega lista in mu vedno spet pridobivali novih prijateljev, zavečajoč se velike važnosti, ki v življenju koroških Slovencev pripada slovenski tiskani besedi.

Veseli pa smo seveda tudi lepega števila novih naročnikov v sosedni Sloveniji, kjer je imela naša akcija ob dvajsetletnici izhajanja „Slovenskega vestnika“ prav tako širok odziv. V tem vidimo novo potrdilo, s kakšnim zanimanjem spremlja matični narod usodo slovenskega življa na Koroškem. Zato tudi njim velja prisrčen bratovski pozdrav kot novim članom velike družine bralcev našega lista, ki se bo slej ko prej trudil čim uspešneje izpolnjevati vlogo povezovalca med narodno celoto in manjšino.

Končno je treba spregovoriti še o nagradah, katere smo pripravili za tiste, ki so sodelovali v pridobivanju novih naročnikov. Že v razpisu je bilo povedano, da bo nagrado prejel vsak; in to obljubo hočemo zdaj tudi izpolniti.

● **Vsak, ki se je udeležil nagradnega tekmovanja v smislu razpisa, dobi na glede na število pridobljenih naročnikov kot priznanje lepo slovensko knjigo.** Te nagrade bomo vsem dobitnikom poslali po pošti.

● Deset glavnih nagrad je bilo razdeljenih z žrebanjem, pri katerem je bil vsak udeležen tolikokrat, kolikor novih naročnikov je pridobil. Nagrade prejmejo:

1. Feliks Wieser, Slovenj Plajberk — magnetofon in trak s posnetki slovenskih koroških zborov.
2. Ferdo Turk, Resnica pri Borovljah — gramofon s ploščami.
3. Jernej Čebul, Mekinje pri Kamniku — radijski sprejemnik (transistor).
4. Slavka Debevc, Polzela — električni mešalec (mikser).
5. Tatjana Kupper, Borovlje — izdelek umetne obrti.
6. Franci Vauti, Železna Kapla — gramofonske plošče.
7. Valentin Božič, Obirsko — izdelek umetne obrti.
8. Jožef Disinger, Št. Jakob v Rožu — tri slovenske knjige.

9. Alojzija Fekonja, Cerkvenjak — dve slovenski knjigi.

10. Tone Umek, Škofije — slovensko knjigo.

Nagrajence prosimo, da svoje nagrade (razen knjig, ki jih bomo poslali po pošti) osebno dvignejo v našem uredništvu najkasneje do konca tega meseca ali nam sporočijo naj jim nagrado na njihovo odgovornost pošljemo po pošti.

● Posebno nagrado, predvideno za tistega, ki bo pridobil največ novih naročnikov, pa si je s svojo res vzorno poštvalnostjo upravičeno zaslužil

● **Lipe Kolenik, Cirkovče — 14-dnevno brezplačno bivanje na morju za dve osebi.**

Vsem, ki so sodelovali pri našem nagradnem tekmovanju v pridobivanju novih naročnikov, se iskreno zahvaljujemo. Vloženi trud in doseženi uspehi pa nam morajo biti vsem pobuda, da se bomo tudi v bodoče z združenimi močmi prizadevali za širjenje „Slovenskega vestnika“.

MED NOVIMI KNJIGAMI:

Langenscheidtovi žepni slovarčki

dragoceni zlasti pri potovanju v tuje dežele

Dandanes se človek pri svojih dopustih in izletih ne omejuje več le na svojo ožjo domovino; vleče ga v širni svet, da bi spoznal tuje dežele, njihove ljudi in znamenitosti, da bi se vsaj za kratek čas seznanil z življenjem in navadami drugih narodov. Posebno lepa so taka potovanja v druge države seveda takrat, če vsaj za silo obvladamo jezik tamkajšnjih prebivalcev, da se z njimi lahko pomenimo v njihovi govorici. Razumljivo pa posamezni človek ne more obvladati vseh jezikov in je zato pogosto navezan na pomoč, ki mu jo v takem primeru nudijo razni pripomočki, predvsem slovarji.

Tudi znana založba Langenscheidt ima v svojem knjižnem programu več vrst slovarjev tujih jezikov — od velikih univerzalnih slovarjev do pri kupnih žepnih slovarčkov, ki so kakor nalašč pripravljeni za praktično uporabo pri potovanjih v druge države.

Med novimi izdajami zbirke žepnih slovarčkov je izšel zdaj tudi slovarček češkega jezika, ki na 400 straneh prikupnega formata 8×11 cm obsega tako češko-nemški kakor tudi nemško-češki del. Kakor smo že sivoječasno ugotovili za slovensko-nemški in nemško-slovenski žepni slovarček, tako je tudi sedanji slovar skrbno prirejen na podlagi modernega besednega zaklada. Novo obdelavo

je oskrbel dr. Friedrich Kablesch, ki je upošteval okoli 30.000 gesel sodobnega jezika, tako da najdemo v slovarčku tudi številne »moderne« pojme, kot so na primer rakete in sateliti. Razumljivo vsebuje slovarček tudi češko abecedo ter pri vsaki besedi označeno pravilno naglasjanje. Ker pa je v prvi vrsti namenjen praktični uporabi, so ob koncu dodani tudi števniki, razna opozorila in obvestila, ki jih srečujemo ob vsakem potovanju, ter predvsem bogat izbor rečenic iz vsakdanjega življenja, katerim se pridružijo še najvažnejše češke kratice.

S to bogato in predvsem praktično vsebino bo novi slovarček pri potovanju na Češkoslovaško bistveno olajšal sporazumevanje s tamkajšnjimi ljudmi tudi tistemu, ki njihovega jezika sicer ne obvlada. Pridobil mu bo nove prijatelje, kajti skupni jezik je najboljši most od človeka do človeka. Opremljen s trpežnim ovitkom iz plastične mase stane slovarček samo 4,50 marke in ga lahko naročite tudi v knjigarni »Naša knjiga« v Celovcu.

V podobni ureditvi in opremlitvi so pri založbi Langenscheidt izšli v zadnjem času žepni slovarčki tudi še za naslednje jezike: angleški, francoski, grški, portugalski, ruski in turški, tako da obsega zbirka zdaj že nad dvajset zvezkov.

Brechtov »Puntila« spet v Brežah

Kakor smo v našem listu že poročali, obsega letošnji spored poletnih iger v Brežah poleg Hochwälderjeve drame »Sveti eksperiment« še Brechtovo ljudsko igr »Gospod Puntila in njegov hlapec Matti«, katero je ansambel prevzel iz lanskoletnega repertoarja, ker je izredno slabo vreme lani onemogočilo celo vrsto predstav. Da so v Brežah s tem napravili dobro potezo, je pokazala premiera Brechtovega komada minulo soboto, ko smo na Petrovi gori doživeli uprizoritev, ki je v marsičem prekašala lanskoletni uspeh.

Korak naprej v primerjavi z lanskim letom pomeni predvsem nastop posameznih igralcev, ki so čas med obema sezonama temeljito izkoristili in svoje vloge na šestih vajah izpilili do take popolnosti, da je v njih zdaj res le še težko odkriti sledove amaterizma. Njihov letošnji nastop — zlasti pri glavnih igralcih, kot so Hannes Sandler v vlogi Puntile, Robert Mösslacher kot hlapec Matti in Burgi Klaura v vlogi Puntilove hčerke — je naravnost presenetljiv in spada morda sploh med največje uspehe, kar so jih doslej zabeležili v Brežah. Polno priznanje pa zaslužijo tudi ostali igralci, vključno tistih, ki letos prvič nastopajo v tem komadu, kajti njihovi neprisljeni naravnostni liki morajo očarati tudi najbolj zahtevnega gledalca.

Letošnja uprizoritev pa je pridobila tudi s tem, da se je vodja ansambla arhitekt Sandler odločil za razne skrajšave teksta in tako zagotovil mnogo bolj dinamičen potek igre. To velja predvsem za tako imenovane finske pripovedke, ki so obiskovalcem lanskoletne uprizoritve še vedno v spominu kot najbolj dolgočasen del predstave; letos pa jih gotovo nihče ne bo pogrešal.

Začetek z letošnjim Brechtom v Brežah je torej narejen in je spričo izredno dobro uspele premiere samo želeli, da bi bilo vreme tokrat bolj naklonjeno. S tem bi bilo namreč že zagotovljeno, da se bo tudi 17. leto poletnih iger na Petrovi gori zaključilo s polnim uspehom.

Kulturne drobtine

● Dvorni svetnik dr. Othmar Rudan, prejšnji vodja kulturnega referata pri koroški deželni vladi, je za svoja prizadevanja v kulturni izmenjavi med Koroško in Videmsko pokrajino prejel visoko italijansko odlikovanje. Predsednik italijanske republike mu je namreč podelil naslov in odlikovanje commendatore.

● V Dubrovniku bo v dneh od 15. do 25. julija že enajstič prirejen tradicionalni mednarodni seminar »Univerza danes«. Na njem bo sodelovalo več sto profesorjev in študentov iz več kot 30 držav, med njimi rektorji pariske Sorbone, kijevske univerze, medicinske fakultete iz Moskve, svobodne univerze iz Bruslja, bratislavske univerze itd., kakor tudi prorektorji univerz iz Sofije, Cluja, Haleya, Budimpešte in drugi.

● Konferenca rektorjev avstrijskih univerz, ki je zasedala v Salzburgu, se je soglasno izrekla za ustanovitev medicinske fakultete na salzburški univerzi. Na Koroškem je bila v tej zvezi izražena želja, da bi se prihodnja konferenca rektorjev prav tako soglasno izrekla za ustanovitev univerze v Celovcu.

● Ob zaključku enomesečnega mednarodnega tekmovanja mladih glasbenikov, ki je bilo prirejeno v Moskvi v spomin na slavnega ruskega skladatelja Čajkovskega, je sovjetska vlada priredila za udeležence prireditve sprejem v kongresni dvorani Kremlja. Sprejema so se udeležili tudi visoki politični funkcionarji Sovjetske zveze.

● Strokovnjaki restavratske delavnice konservatorskega zavoda za Dalmacijo so v neki cerkvi blizu Splita našli dobro ohranjene sledove ikone Madone. Menijo, da je ikona iz 12. stoletja in po mnenju strokovnjakov ena najstarejših, kar so jih odkrili na jugoslovanskem ozemlju.

● Pod častnim pokroviteljstvom zvezne vlade bodo dunajski simfoniki izvedli prihodnje leto veliko turnejo po Ameriki, Kanadi in Japonski, kjer bodo imeli predvidoma 32 do 35 koncertov.

● V parku Rodinovega muzeja v Parizu je trenutno III. mednarodna razstava sodobnega kiparstva, na kateri sodelujejo kiparji iz 31 držav. Razstava vzbuja izredno zanimanje francoske in mednarodne javnosti.

● Letošnji dunajski festival se je končal z rekordnim uspehom, kajti zabeležili so okoli 900.000 obiskovalcev. Vodstvo teh tradicionalnih prireditev se bavi že s pripravami za sezono 1967 in je slišati, da bodo prihodnje leto v tem okviru sodelovali verjetno tudi operni ansambli iz Zagreba, Prage in Budimpešte.

● OZN je objavila posebno statistiko, ki navaja, kateri knjižni avtorji so bili prevedeni v največ jezikov. Leta 1962 je bil na prvem mestu bivši predsednik sovjetske vlade Hruščov, katerega dela so bila v navedenem letu prevedena v 204 jezike. Leninova dela so takrat doživela 182 prevodov, dela Shakespeara pa 112. Zadnji podatki, ki se nanajajo na leto 1963, pa kažejo, da je bilo na prvem mestu Sveto pismo s 185 prevodi, sledil je Shakespeare (159 prevodov), nato Hruščov (155) in na četrtem mestu Lenin s 147 prevodi.

● Letošnjo nagrado Petra Roseggerja, ki jo podeljuje dežela Štajerska je prejel štajerski pesnik Alois Hergouth.

● Znani slovenski režiser Jože Babič je izdelal nov slovenski film z naslovom »Po isti poti se ne vračam«. Za filmsko obdelavo si je izbral življenje sezonskih delavcev, ki prihajajo v Slovenijo iz manj razvitih predelov Jugoslavije. Scenarij za film je prispeval Branko Pleša.

● Redni profesor srbsko-hrvatskega jezika na zagrebški univerzi dr. Ljudevit Jonke je na Dunaju predaval o razvoju knjižnega jezika pri Hrvatih in Srbih v 19. stoletju. Predavanje je v okviru kulturne izmenjave univerz v Zagrebu in na Dunaju organiziral slavistični inštitut dunajske filozofske fakultete.

TEDENSKI SPORED POLETNIH KULTURNIH PRIREDITEV

● LJUBLJANA:

8. 7. — HET NATIONALE BALLET, Amsterdam
9. 7. — ZAVOD ZA GLASBENO IN BALETNO IZOBRAŽEVANJE, Ljubljana
10. 7. — CELOVEČERNI BALETNI FILM
11. 7. — AKADEMSKO GLEDALIŠČE PLESA, Praga
12. 7. — BALET SRPSKOG NARODNOG POZORIŠTA, Novi Sad
13. 7. — BALET SOPIANAE, Madžarska
14. 7. — BALET SOPIANAE, Madžarska
15. 7. — BALET NARODNOG KAZALIŠTA, Rijeka
16. 7. — CELOVEČERNI BALETNI FILM
17. 7. — CELOVEČERNI BALETNI FILM

Začetek vseh predstav v Križankah ob 20.30 uri.

● BREŽE:

8. 7. — Hochwälder: SVETI EKSPERIMENT
9. 7. — Brecht: GOSPOD PUNTILA IN NJEGOY HLAPEC MATTI
13. 7. — Hochwälder: SVETI EKSPERIMENT
14. 7. — Hochwälder: SVETI EKSPERIMENT
15. 7. — Brecht: GOSPOD PUNTILA IN NJEGOY HLAPEC MATTI
16. 7. — Hochwälder: SVETI EKSPERIMENT

Začetek vseh predstav na Petrovi gori ob 20. uri.

Za verouk v materinščini

Pod tem naslovom v nemščini je izdal Narodni svet koroških Slovencev brošuro, ki jo je tiskala Mohorjeva tiskarna v Celovcu.

Čeprav je znano, da je izdaja brošure naletela na precejšen odpor zlasti ljudi okrog Katoliškega delovnega odbora, pa tudi drugih ljudi iz Narodnega sveta, je treba izdajo pozdraviti. S tem je namreč končno prekinjen molk okoli usode tozadevne spomenice, ki jo je podpisalo nad 4500 koroških Slovencev ne glede na politično gledanje. Zlasti pa je javnost obveščena o številnih korakih tako koroških Slovencev kakor tudi drugih činiteljev v Avstriji in izven nje do škofijskega ordinariata v korist verouka v materinščini. Tako se bo javnost lahko sama prepričala o absolutnem nerazumevanju škofijskega ordinariata pa tudi škofa samega za upravičene težnje slovenskih staršev.

Ob številnih dokumentih in obsežnem materialu, ki ga brošura vsebuje, pa človek, ki pozna vso problematiko in zgodovino tozadevnih naporov, nujno pogreša omembo gotovih korakov, ki so poleg omenjenih bili storjeni na tem področju. Tako je splošno znano, da je že bivši predsednik Narodnega sveta dvorni svetnik dr. Joško Tischler kar neposredno po obisku vodje svoječasne delegacije ministrstva za pouk na ordinariatu, ob kateri priložnosti je bila od cerkvene oblasti dana pobuda za sedanje zakonsko ureditev, in tudi pozneje napravil več korakov za preprečitev te namere. Našim ljudem je znan tu-

di poziv na ordinariat ob proslavi 50-letnice obstoja SPD „Bilka“ v Bilčovsu, in številni koroški Slovenci so brali tudi tozadevni, dobro utemeljeni članek v glasilu katoliških duhovnikov v Sloveniji. Le-ta je bil od p. Ivana Tomažiča poslan v prevodu tudi dunajskemu kardinalu in ostalim avstrijskim škofom ter je prišlo na osnovi tega potem tudi do avdijence dveh slovenskih laičnih intelektualcev pri dunajskem kardinalu. Končno so naši slovenski javnosti znane tudi intervencije delegacije obbeh osrednjih organizacij ob priliki uradnega obiska v Sloveniji na ordinariatu ljubljanske škofije in koraki ljubljanskega škofa v Rimu ter ob zasedanju koncila tudi pri celovškem škofu. Vsa ta prizadevanja zlasti tudi slovenskih škofov poznavelec problematike v brošuri pogreša in ima vtis, da je tozadevna pomoč matičnega naroda namenoma prezrla.

Ne nazadnje se človek pri študiju brošure vpraša: In kje so koroški slovenski duhovniki, kje Soladiteta, kje dušnopastirski urad, kje sta slovenska kanonika? Ali ti res niso ničesar ukrenili ali pa brošura tudi o tem molči...?

Končno pa grožnje, kakor: „Ekscelenca, globoko smo prizadeti in zaskrbljeni hkrati. Tako ne more iti več naprej. Trdno smo odločeni, da ostanemo zvesti cerkvi in narodu. V spoštovanju vdani...“, pri mentaliteti ordinariata, kakor izhaja iz brošure, ne morejo imeti zaželenega uspeha.

Obvestilo staršem

ZARADI ODHODA OTROK NA LETOVANJE V SAVUDRIJI

Skupina otrok za letovanje v Savudriji odpočuje s Koroške v ponedeljek 11. julija 1966, in sicer z avtobusom. Otroci vstopajo v avtobus v Dobri vasi in v Celovcu.

Zbirališče otrok je določeno takole:

Dobri vasi (za Podjuno) — avtopodjetje Štefan Sienčnik ob 8.30 uri; odhod avtobusa ob 9. uri dopoldne.

Celovec: naša pisarna Gasometergasse 10 ob 9.30 uri; odhod avtobusa ob 10. uri dopoldne.

Na zbirališču v Celovcu čakajo skupino spremljevalci. Starše prosimo, da svoje otroke osebno izročijo spremljevalcem in da jih ob povratku 31. julija od spremljevalcev spet prevzamejo. Točen čas povratka bomo pravočasno sporočili.

Starši otrok, ki so bili sprejeti v skupino, so bili te dni pisмено obveščeni.

Rute pri Rinkolah

Pretekla nedelja je bila sončen poletni dan in so si ljudje po trudnem tednu privoščili oddih in razvedrilo, izlete in zabavo. Toda iz Rut pri Rinkolah se je v dopoldanskih urah pomikal sprevod mnogih žalnih gostov. Na zadnji poti na šmihelsko pokopališče smo spremlili nad vse spošтовanega vaščana, kmeta Jožefa Vautija, p. d. Vautija v Rutah.

Pokojni Jožef Vauti je bil kmet. Vse življenje do 76. leta starosti mu je bilo delaven dan od zore do mraka. Tudi zadnji dan svojega življenja je delal. Košnja je in kosil je. Ko je na svoji poti prečkal cesto, se je primerila prometna nesreča. Vauti je bil hudo poškodovan ter je na posledičnih smrtonosnih poškodb podlegel v bolnišnici v Celovcu.

Kmet z dušo in telesom je bil pokojni Vauti — delaven, skrben, pošten in dober do vseh sosedov. Toda on ni bil le kmet, ki je skrbel le za polje, hlev in gozd, marveč v svojem značaju je nosil globoko ukoreninjene vrline slovenske.

ga rodoljuba na Koroškem. Povsod in na vseh področjih je v mlajših letih sodeloval in se udeleževal našega narodnega gibanja v okolici v svoji kremeniti narodni zavesti.

Pogrebni svečanostim na šmihelskem pokopališču je prisostvovala ogromna množica ljudi. Pogrebne obrede je vodil pokojnikov brat župnik Alojz Vauti iz Sel, domači mešani in moški zbor pa sta mu ubrano zapela v slovo ganljive žalostinke. Pokojnega Jožefa Vautija bomo ohranili v lepem spominu, žalujočim svojcem in sorodnikom pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Lobnik — Obirska

Novo družinsko celico sta pred nedavnim ustanovila dva mlada človeka, ki izhajata iz družin, kateri sta v domači in širni okolici znani kot taki, ki imata za obstoj slovenske besede in pesmi na Koroškem ter za miroljubno sožitje med obema narodnostima nesporne zasluge, potrjene z dejanji in žrtvami.

Nevesta Zalika Prušnik, p. d. Völflnova v Lobniku, je po poklicu spretna šivilja ter zna krojiti obleke po vseh modnih novostih. V ostalem pa je kot zavedna kulturna sodelavka marljiva in zvesta pevka v zboru kapelškega SPD »Zarja«, ki ga vodi njen brat Vladimir. O Zalikinem očetu Karlu Prušniku - Gašperju ni treba posebej izgubljati besed, saj ga poznamo vsi koroški Slovenci in preko meja po njegovem delu v narodnoosvobodilni borbi in prizadevanju po vojni za ohranitev in razširitev priborjenih demokratičnih pravic.

Zenin Mirko Kelih iz Obirske je po poklicu železničar ter ima tako zagotovljeno existenco. Tudi njegovo narodno in demokratično prepričanje je neoporečno. Njegov oče ta so nacistični nasilniki v znani krvavo-kruti sistematizaciji med 13-imi žrtvami iz Sel in okolice Železne Kaple usmrtili na Dunaju z obglavljenjem samo zaradi tega, ker se je uprl krivici in nasilju rjavega režima.

Zalika in Mirko sta zrasla, si priborila existenco, se vzljubila in poročila. Predpreteklo nedeljo je bila pri Brunarju v Lobniku v ožjem krogu svatba na kateri je bilo nad vse prijetno domače vzdušje. Pevci so pod vodstvom nevestinega brata prepevali naše pesmi, kar je dalo slavu posebno lep odmev.

Mlademu novoporočenemu paru srčno čestitamo, prepričani, da bo mladi rod ohranil tradicijo staršev tudi v bodočnost.

Važna vloga zadružništva

Pred nedavnim so imele avstrijske zadruge sistema Rajfajzen svoje zasedanje na Koroškem. Kakor je naš list že poročal, je bilo na zasedanju povedano o velikem vzponu in uspehih, ki jih v zadnjih desetletjih v vse večji meri dosega in izpopolnjujejo teh zvrst zadruge. V gospodarskem procesu so postale motor, ki si ga ne moremo več odmisлити. Važne ideje idealista in velikega človekoljuba Viljema Rajfajzna so zrasle v ogromno zgradbo zadružne miselnosti in organizirane mnogovrstne samopomoči.

Tudi koroško slovensko zadružništvo rajfajznovega sistema, namreč naše kreditne zadruge, lahko zre na častno tradicijo. Vrsta teh zadrug je v zadnjih letih praznovala visoke jubilejne obletnice svojega koristnega dela. Žilava življenjska doba naših zadrug, ki so kljubovale vsem viharjem, pretresljam in uničevanju, kar je v zadnjem polstoletju prizadelo predvsem tudi naše kraje, je zgovoren dokaz, da so te organizacije osnovane na zdravih temeljih ter jim je zagotovljena odporna in trajna življenjska bodočnost.

Hranilnica in posojilnica v St. Jakobu v Rožu na primer je pred nekaj leti praznovala 90-letnico svojega obstoja. Zadruga je ena najstarejših ne le na Koroškem marveč sploh na ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije. Ob priložnosti te proslave je tudi direktor Koroške Rajfajznove zveze dipl. trg. Kleinberger spregovoril med drugim naslednje: »Devetdeset let je minilo, odkar je bila na Koroškem ustanovljena prva zadruga. Menim, da smem reči, da so bile zadruge prav na Koroškem postavljene na najboljših temeljih. Danes je v naši deželi 280 zadrug. Na čelu zadružništva na Koroškem sta dve zvezi — Zveza slovenskih zadrug in Raiffeisenverband. Odnosi med obema zvezama so vzorni ter izražam upanje, da se bo to razmerje še izboljšalo in poglobilo v korist in napredek zadružnih članov.«

Prve naše zadruge so bile kreditne zadruge: hranilnice in posojilnice. Iz začetnega preproste-

Poučen izlet v Mežico

SPD »Edinost« v Plibreku je prejšnjo sredo organiziralo poučen izlet, ekskurzijo v Mežico. Udeleženci so imeli priliko ogledati si ogromne naprave velikega svinčevega rudnika ter se seznaniti o načinu dela pod zemljo. Gigantskega podjetja in vsega, kar so izletniki videli, v kratkem sestavku nikakor ni mogoče zajeti. Vsi izletniki so se vrnili polni mogočnih in nepozabnih vtisov. Za vse je bil izlet edinstveno doživetje, še prav posebno, ker skoraj noben udeleženec kaj takega še ni videl. Vsi zatrjujejo, da je bil ta dan dobro izkoriščen, nad vse zanimiv in poučen. Hvaležni so vsem, ki so pripomogli, da je ekskurzija tako brezhibno potekla, predvsem pa velja zahvala upravi rudnika, v prvi vrsti glavnemu direktorju inž. Benediku, ki je z veseljem ustregel želji predstavnika našega društva ter nas povabil, da si lahko ogledamo rudniške naprave.

Na Poleni pri Mežici, kjer je uprava in poslovno središče podjetja, je naše izletnike sprejel šef splošnega sektorja Vončina, ki je našo skupino tudi ves čas spremljal. Po prisrčni dobrodošlici so bili izletniki kaj kmalu v rudarskih krogih, opremljeni s čeladami in svetilkami in že so zdrveli na vagončkih v jamo, kjer so se seznanjali z napravami in delom rudarjev, ki je kljub temu, da je delo skoraj pov-

sod mehanizirano, še vedno odgovorno in naporno. Po dvehurnem zadržanju v jami je bil nato ogled moderne čistilnice in topilnice v Žerjavu, kjer so izletniki videli, kaj vse je potrebno storiti do proizvodnje čistega svinca. V svoji dolgi dobi obratovanja so se mežiški rudniki nenehno razvijali ter se od skromnih začetkov pred 300 leti razvili v velik in moderen rudnik, ki proizvaja letno več kot pol milijona ton svinčene in cinkove rude ter daje zaposlitev nad 1700 ljudem.

Ob dobri postrežbi v restavraciji Delavskega doma so se spregovarile obojestransko pristrane napitnice. Spregovoril je šef splošnega sektorja Vončina ter izrazil svoje veselje nad našim obiskom. Dejal je, da je bil že čas, da smo si najbližji zamejski Slovenci enkrat rudnik ogledali, ko ga drugače obiskujejo delegacije iz vseh strani sveta. Za gostoljubljen sprejem in za prikaz tolike zmogljivosti slovenskega uma in dlani se je v ime-

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA V LIPI OB VRBI

Konzumna zadruga v Beljaku sporoča, da je svojo prodajalno v Lipi ob Vrbi preuredila v samopostrežno trgovino. S tem je bil storjen nadaljnji korak k modernizaciji prodajne organizacije. Moderna oblika samopostrežne prodaje je posebno ugodna za gospodinje in žene, ki so poklicno zaposlene, ker si na ta način prihranijo veliko dragocenega časa pri nakupovanju raznih potrebščin. Prodajno osebo pa ima tudi veliko več časa, da kupcem pri posebnih nakupih koristno razlaga in svetuje.

Konzumna zadruga v Beljaku je doslej od svojih 51 stalnih prodajal preuredila v samopostrežne trgovine 26 prodajal, kar je več kot polovica. Letos namerava še 10 prodajal preurediti v samopostrežne trgovine.

nu društva in vseh udeležencev zahvalil predstavnik SPD, podžupan pliberške občine pa je posredoval tudi pozdrave pliberškega župana Kristana ter Mežičane povabil na obisk v Pliberk, posebno pa na tradicionalni letni sejem, kjer naj bi bilo skupno srečanje gostov iz obbeh sosednih dežel.

Celovski odvetnik dr. Karl Th. Mayer je sklicujoč se na tiskovni zakon zahteval, da objavimo naslednji odgovor:

Entgegnung

„Sie schreiben: „Uns ist aber bekannt, daß Herr Dr. Steinacher in der Mitgliederliste der NSDAP unter Nummer 7.753.917 registriert ist.“

Diese Behauptung ist unwahr. Wahr ist vielmehr, daß Herr Dr. Hans Steinacher nicht unter der Nummer 7.753.917 in der Mitgliederliste der NSDAP registriert war oder ist. Wie auch mit Bescheid des Amtes der Kärntner Landesregierung vom 24. 5. 1959, Geschäftszahl 502/MS/49, ausgesprochen wurde, war Herr Generalkonsul a. D. Dr. Hans Steinacher nie Mitglied der NSDAP.

Ferner schreiben Sie: „Im Buche „AO — Auslandorganisationen,

Tatsachen aus Aktenberichten der 5. Kolonne“, welches über Auftrag der Regierung der Vereinigten Staaten Amerikas von Heinz Pol geschrieben wurde, ... steht geschrieben, daß Dr. Hans Steinacher auch Standartenführer war.“

Auch diese Behauptung ist unwahr. Das Buch „AO — Auslandorganisationen, Tatsachen aus Aktenberichten der 5. Kolonne“ wurde von Heinz Pol nicht im Auftrage der Regierung der Vereinigten Staaten geschrieben. Herr Dr. Hans Steinacher war niemals Standartenführer in irgendeiner nationalsozialistischen Organisation.“

*

Kakor znano, smo na podlagi tiskovnega zakona prisiljeni, da zahtevani odgovor objavimo brez ozira na to, ali odgovarja resnici ali ne. Sicer pa je v zvezi s pisanjem našega lista o dr. Steinacherju še v teku proces pred celovskim sodiščem.

O B J A V A DIJAŠKEGA DOMA SŠD V CELOVCU

Vse starše, katerih otroci so že doslej stanovali v Dijaškem domu Slovenskega žolskega društva v Celovcu, kakor tudi nove interesente, ki želijo biti sprejeti v dom, opozarjamo, naj prijavijo gojenice za prihodnje žolsko leto najkasneje do 10. julija 1966 upravi Dijaškega doma Slovenskega žolskega društva v Celovcu, Tarviserstrasse 16.

Ker je razpoložljivi prostor v domu omejen, opozarjamo vse interesente, da bomo mogli upoštevati samo pravočasne prijave.

Uprava
Dijaškega doma SŠD
v Celovcu

O B J A V A VISOKOŠOLSKEGA DOMA „KOROTAN“ NA DUNAJU

Slovenski visokošolski dom „Korotan“ na Dunaju sprejema do konca julija prijave za sobe, ki bodo na razpolago od 1. oktobra 1966 naprej.

Vprašanja za pojasnila in prijave na začasni naslov: Visokošolski dom „Korotan“, Bennogasse 21, 1080 Wien, VIII.

Vodstvo doma

K O L E D A R

Petek, 8. julij: Elizabeta
Sobota, 9. julij: Veronika
Nedelja, 10. julij: Amalija
Ponedeljek, 11. julij: Olga
Torek, 12. julij: Mohor
Sreda, 13. julij: Anaklet
Četrtek, 14. julij: Bonaventura

nameščenci so in postajajo člani rajfajznovk. Zadruge postajajo neke vrste banke na podeželju, kakor tudi v mestih. Zaradi tega izvajajo že najrazličnejše bančne posle, pri čemer polagajo slej ko prej veliko važnost na najrazličnejše zvrsti štednje. Štednja je namreč najboljša oblika mobilizirane samopomoči. Le v okviru prištedenih prihrankov more zadruga pomagati s posojili. Rajfajznovke z določenim in preglednim poslovnim okolišem imajo veliko prednost tudi v tem, da poslovodja in funkcionarji svoje člane in njih gospodarske razmere poznajo ter lahko z njimi posamezno poslujejo. Vsak poslovodja in funkcionar smatra za svojo prvenstveno nalogo, da svoje stranke v vseh denarnih zadevah vestno in pošteno posvetuje. Izkušeni poslovodje in funkcionarji poznajo gospodarske razmere v prizadevanju okolišu in lahko preudarno pomagajo, kjer je treba, pa lahko tudi marsikoga obvarujejo pred nesmiselnimi in špekulativnimi investicijami, skratka pred gospodarskimi škodami in zgubami.

Rajfajznovke ne stremijo v prvi vrsti za dobičkom, ki bi presegel okvir zbiranja potrebne rezerve. Iz tega poslovnega načela v zvezi s štedljivim poslovanjem morejo zadruge podeljevati posojila po ugodnih pogojih. Razen tega se rajfajznovke ukvarjajo tudi z ostalimi bančnimi posli kakor nakupom in prodajo valut, devizami, potovalnimi čeki, vrednostnimi papirji, diskontacijo menic, prenakazili ter čekovnim prometom in prometom z inozemstvom i. dr.

Delo v zadrugah je brez dvoma pestro in zanimivo, toda ni vedno lahko. Velike in koristne naloge morejo mojstriti le izbrani in dobro šolani sodelavci. Zaradi tega je važno, da polagajo zveze zadrug veliko važnost na dobro in temeljito izobraževanje zadružnih delavcev. Vendar tudi najboljša izobrazba ne koristi, če sodelavec v zadrugi nima brezhibnih značajnih lastnosti, kakor pripravljenost nesebično pomagati, obsežno splošno znanje in veliko ljubezni ter predanosti zadružni ideji. Tudi ta plat je stvar zadružne vzgoje in propagande.

ELA PEROCI:

MUCA COPATARICA

V Majhni vasi so majhne hiše in v vsaki hiši so otroci. V pisanih srajčkah so in obuti v rdeče in modre copatke. V tej vasi je lep red. Vse hiše so bele, vse hiše na strehah so rdeče, vsa okna imajo zelene polkne, dvorišča so pometena in cesta je gladka.

Vse je v najlepšem redu, le otroci so neradni. Zvečer, preden ležejo spat, nikoli ne pospravijo copatk za seboj. Drugo jutro jih iščejo pod mizo, za pečjo, na stopnicah, v vozičku, med drvmi, v žepu očetove suknje in po dolgem iskanju najdejo eno copato v kuhinji, drugo v sobi.

Neko jutro pa, ko so že v vseh hišah v Mali vasi kuhali zajtrk in so se otroci zbužali, je Janezek zaman iskal svoje copate.

„Mama, kje so moji copati?“ je vprašal. „Če jih nisi zvečer pospravil, ti jih je odnesla muca,“ je odgovorila mama.

„Mama, kje so moji copati?“ je klicala Špelca v sosednji hiši.

Orehova vejica

(SLOVENSKA PRAVLJICA)

Nekoč so živeli štirje godci. Hodili so od vasi do vasi, godli po krčmah in se tako preživljali. Nekega poletnega večera so prišli do starega podrtga gradu. Mesec je zlatil razpadajoče zidove in skozi pusta okna so morale veje dreves.

Tedaj se je spomnil eden godcev: — Tovariši, zaigrajmo podoknico nekdanjim prebivalcem tega gradu.

Ostali trije godci so bili zadovoljni in vsi skupaj so zaigrali veselo poskočnico.

Ko so prenehali gosti, je stopil iz razvalin majhen star možiček. Lepo se jim je zahvalil za godbo, nato pa je dal vsakemu orehovo vejico, rekoč: — Nesite te vejice svojim otrokom.

Godci so vejice vzeli, ko pa se je podrti grad skril za prvim ovinkom, so pometali vejice v travo. Jezili so se nad starčkom: — Mar bi nam raje dal kaj drugega. Le počemu bodo otrokom te vejice, saj jih imajo doma dosti.

Le tisti godec, ki se je spomnil, naj bi igrali nekdanjim prebivalcem gradu, je vtaknil vejico v žep. Ko je ponoči prišel domov, je položil vejico na mizo, da bi se otroci jutraj z njo igrali.

Drugo jutro so otroci priskakali k njemu vsi iznenadeni in rekli: — Očka, čemu si nam prinesel tako trde orehe, da jih še stolči ne moremo. In tako svetlo se blešče. In čisto rumeni so. Takih orehov nismo še nikoli videli.

Godec je začudeno gledal orehovo vejico, na kateri je viselo polno zlatih orehov.

Hitel je k svojim tovarišem in jim povedal, kaj se je zgodilo. Ko so ostali trije to slišali, so brž tekli iskat svoje vejice tja, kamor so jih vrgli. Ves dan do trde noči so brskali in iskali po travi. Toda nazadnje so se morali vrniti domov praznih rok.

Niti najmanjšega daru ne smeš prezirati.

„Če jih nisi zvečer pospravila, jih je odnesla muca,“ ji je rekla mama.

„Mama, kje so moji copati?“ je vprašal Tine v tretji hiši.

„Muca ti jih je odnesla, ker jih nikoli ne pospraviš,“ mu je odgovorila mama.

„Mama, kje so moji copati?“ je vprašala Tonka in mama ji je odgovorila: „Muca jih je odnesla.“

V vsej vasi je dišalo po sladki kavi in otroci so bili lačni. Kar bos si posedli k mizi. Napili so se tople kave, potem pa je Janezek stopil na hišni prag in zaklical čez cesto: „Špelca, pridi k meni?“ Špelca je takoj pritekla na prag in rekla: „Rada bi prišla k tebi, pa ne morem. Muca mi je odnesla copate. Pridi ti k meni!“

„Ne morem,“ je rekel Janezek, „muca mi je odnesla copate. Pridi ti k meni!“

„Ne morem,“ je rekel Janezek, „muca mi je odnesla copate.“

„Tine!“ sta klicala Janezek in Špelca, „pridi k nama!“

Tine je pritekla na prag hiše in odgovoril: „Muca mi je odnesla copate.“

Še Tonka je prišla bosa na hišni prag. Tudi njej je muca odnesla copate.

V vseh hišah so odpirali vrata in vsi otroci so prišli bos na prag.

„Muca mi je odnesla copate!“ so klicali drug drugemu. Prestopali so se z noge na nogo, ker jih je zeblo. Potem pa je posijalo sonce in otrokom je postalo toplo. Bosi in v pisanih srajčkah so prišli na cesto. Spravevali so se: „Kam je odnesla muca naše copatke?“

„Poiščimo mucin dom!“ je rekel Jurček in so šli.

Zavili so s ceste, hodili po rosi travi, prišli do gozda in šli kar naprej. Hodili so po mahu, poslušali ptičje petje in pripogibali grmičke, da bi našli mucin dom.

Sredi gozda so našli belo hišico z rdečo streho. Okna so bila polna rož, na vratih pa je bil napis: „Muca Copatarica.“

Muca je otroke slišala in jim odprla vrata. „Ljubi otroci, kaj bi radi?“

„Copate!“ so prosili otroci.

Vse je povabila v hišico. V hiški so bile police in na policah modri in rdeči copatki. Kakšen red je bil v hiški! Otroci so umolkili.

„Vsak naj vzame svoje copate,“ je rekla muca Copatarica.

To pa ni bilo lahko. Copatki so bili očističeni in zakrpani. Vsi potrgani gumbi so bili zopet prišli. Otroci so jih komaj prepoznali.

Bobek, najmanjši med otroci, pa svojih copatk ni našel. Vsi otroci so bili že obuti, ko jih je on še vedno iskal.

„Če copat ne najdeš, boš moral bos do-

mov,“ mu je rekla muca Copatarica. Bobka je zeblo v noge in na jok mu je šlo. Njegovi copatki so bili raztrgani, na polici pa ni bilo strganih copatk.

Otroci so že odhajali od hiške in Bobka je vedno bolj zeblo, muca Copatarica pa mu je govorila: „Bos boš šel domov.“

„Prehladil se bom,“ je rekel Bobek in muc se je zasmilil.

„Najbolj nereden si, a si najmlajši in bi se nemara res prehladil, če bi bil bos,“ mu je rekla in mu takoj prinesla copatke. Bili so zakrpani in čisti. Spremila ga je do vrat.

„Ko bo zapadel sneg, ti zašijem nove copatke,“ mu je obljubila.

To so slišali tudi drugi otroci. Vsi so se obrnili in prosili: „Meni tudi! Meni tudi!“

Muca Copatarica jim je pomahala in rekla: „Tudi vam jih sešijem!“ Zaprla je hiško in gledala skozi okno, kako so otroci v pisanih srajčkah in v rdečih in modrih copatkah hiteli domov. Zadnji je tekel Bobek.

Danes sneži in muca copatarica šiva copate za otroke iz Majhne vasi. Z zajčkovo kožo jih bo podložila, da bodo toplejši.

Kdo ve, ali jih bodo otroci pospravili, preden bodo šli spat?

Vsi za vse

Zidar nam sezida hišo, krojač nam obleko sešije, povejte pa, kje naj bi žival, če ne bi imel domačije!

Zidar pa bi zopet ne mogel oditi na delo drugače, če ne bi si dal pri krojaču sešiti predpasnik in hlače.

In pek potrebuje čevlje, zato gre k čevljarju seveda, a če bi vsi peki umrli, čevljar bi skoz prste gledal.

Takole, prijatelj moj mali, za skupno blaginjo, za tvoje in moje koristi in srečo, vsak človek naj dela po svoje.

Izbrali so svojega kralja

Danes vsi vemo, da je lev kralj živali. Včasih pa je bilo to drugače. Vse živali so mislile, da so one najboljše, da so najmočnejše, najlepše, najbistrejše, najhitrejše, največje in podobno. Vsaka žival v divjini je našla za sebe kakšne naj... Še celo zajec je bil prepričan, da bi moral biti on kralj, ker ga ne more nihče ujeti.

Slon je že tedaj slovel kot modrijan. Prepričan je bil, da je on poklican za to, da skliče zborovanje živali, na katerem bi se pomenili in naredili med seboj red. Vse živali je povabil na jaso v gozdu.

Zbrala se je zelo pisana družina. Od žiraf

pa vse do najmanjših mišk. Ko jim je slon povedal, da morajo izbrati kralja, je vsaka od živali pričela hvaliti svoje lastnosti.

Lisica: »Jaz sem bistra in prebrisana. Ljudje mi pravijo zvatorepka. Ali vam to nič ne pove?«

Žirafa: »Tako sem velika, da vidim daleč, daleč okoli in vas lahko opozorim, če bi se približevala nevarnost.«

Krokodil je samo leno pomežiknil z enim očesom, široko odprl svoj mogočni gobec in se pretegnil na soncu. Prepričan je bil, da je s tem dovolj povedal vsem navzočim.

Nosorog: »S svojim nosom lahko poderem drevo, prevrnem avto, porušim tudi hišo.«

Kenguru: »Kdo lahko tako dolgo skoči kot jaz? Tudi za svoje mladiče znam zelo lepo skrbeti.«

Kača: »Kogar enkrat dobim v svoj trdni objem, se mi več ne izmuzne. Sem hitra in spretna. Ob moji lepoti vsi od strahu kar otrpnejo.«

Šimpanz: »Ali nisem jaz najbolj podoben človeku? Nisem mu podoben samo po zunanjosti, ampak tudi po pameti.«

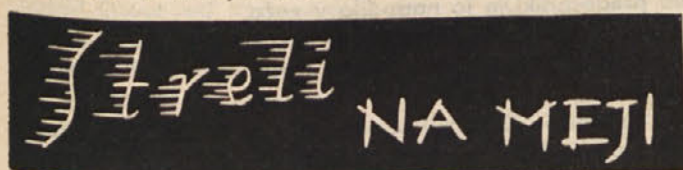
Še mnoge živali so povedale svoje najboljše lastnosti. Cela vrsta govornikov se je zvrstila. Vsak pa je povedal samo svoje najboljše stvari, in zamolčal svoje slabosti.

Slon je premišljeval, kdo naj bi bil najprimernejši za njihovega kralja. Vsako žival si je še po večkrat ogledal. Oko se mu je ustavilo na levu. Lev je med prerekanjem molčal. Lenobno je dremal in od časa do časa pomahal z repom. V hipu se je slon odločil. Pristopil je k levu, visoko dvignil rilec in naznanil vsem navzočim »Predstavljam vam našega kralja — leva.«

Janez Švajncar:

18

„Nikdar ne bom hud nate. Ti si mlada in imaš še dolgo pot pred seboj. Zame je tudi čas.“

„Nikdar še nisi tako govoril z menoj —“

„Tu notri me je peklo. Nobenemu nisem mogel povedati. Kdo bi poslušal hlapca? In če bi ga, ali bi mu verjel? Hlapca vsakdo gleda po strani.“

„Ni se zgodilo zaradi tega.“

„Ne delaj se lepšo, kakor si v resnici. Mogoče imam prav, kar ti bom zdajle povedal.“

„Anza...“

„Ko sem te spoznal, sem mislil, da si drugačna, kakor so druga dekleta. Verjel sem ti vse, prepričan, da tvoja usta ne bodo lagala nikoli. Srečen sem bil, kadar sem te srečal.“

„Po nedolžnem me sodiš,“ je zaihtela in si zakrila oči.

„Ne maraš me, ker sem samo hlapec!“

Še bolj se je zdrznila ko je skoraj zakričal: „Če si si izbrala kmečkega fanta si ga kar vzemi, ako misliš, da boš srečna z njim. Ne bom ti hodil na pot.“ Nato je govoril zopet zadržano: „Če bi me imela res rada, se me ne bi izogibala. Že takrat v gostilni sem čutil, da ti ni zame.“

„Mati mi je povedala vse o tebi. Tudi oče je rekel, da nisi pošten.“

Drhtel je od razburjenja. „Koga sem oškodoval? No, reci, če že toliko veš o meni.“

„Doma so mi povedali, da tihotapiš čez mejo...“

Te besede so ga zadele ko strela z jasnega neba. Potresel je križe s tako močjo, da se je odkrušil omet na steni. Lojzika se je strahoma odmaknila.

„Tihotapil sem, res je. Je to tolikšen greh, če hočem poleg svojega dela zaslužiti nekaj za nedeljo? Sama veš, koliko mi plačuje gospodar. Ali bi bilo bolje, če bi ubijal in kradel? Potem bi mi lahko očitala nepoštenost. Zbadljivo je dodal: „Je mar Močnikov Peter kaj boljši? Si ga že vprašala, če ima čiste roke?“

Obrisala si je solze. „Ne bom ga zagovarjala. Toda on je pošten.“

Anza se je zasmejala: „Pošten! Ali si mu pogledala v dušo, da veš tako dobro? Misliš, da je zato pošten, ker je kmečki sin? Ne, ne. Ti ga zagovarjaš zato, ker bi ga rada pridobila zase. Posvetilo bo prevzel doma, to je tisto. Jaz imam le svoje roke in toliko, kolikor imam na sebi. Dekleta najrajši gledajo za tistim, ki ima kaj pod palcem.“

„S teboj vred sem revna in ne delam razlike med kmečkim in viničarskim fantom.“

Odkrito ga je pogledala, da ni mogel podvomiti v njene besede. Žal mu je bilo, da je kričal in roka mu je zdrknila s križev. Še bliže se je prižl k steni in ji nepremično zrl v oči.

Po premolku ga je vprašala, ko da je poprej ni zmerjal: „Kdaj odideš na orožne vaje?“

„Jutri se moram zglasiti v mestu. Mnogi so dobili pozive. In kličejo nas ravno zdaj, ko je toliko dela na polju.“

„Te bodo dolgo držali v vojski?“

„Mogoče bom čez tri tedne doma, če ne bo prišlo kaj vmes.“

Vztrepetala je: „Ali je nevarno?“

„Še kako vre.“ Povedal ji je vse, kar je doživel v zidanih na Keglovem posestvu v Avstriji.

„Tisti ljudje bi radi zapovedovali pri nas?“ je hotela vedeti.

„Kakor bo, pač bo. Boš videla, še marsikaj se bo zgodilo.“

„Samo da ne bi bilo preveč strašno.“

Nenadoma je spremenil vsebino pogovora in vprašal: „Ali imaš Petra zelo rada?“

Ni pričakovala tega vprašanja. Toda zbrala se je in pojasnila: „Peter me vedno poišče. Zatrjuje mi, da ne more živeti brez mene.“

„Nekoč si mi rekla, da bi lahko imela rada vsakega drugega razen njega.“

„Saj ga še nimam rada.“

V njegovih ustih ni bilo besede. Verjel ji je, da ga še ni pozabila. Samo po slovo je prišel. Ne bo je nadlegoval in prosil za ljubezen. Oba sta mlada in živeti želita. Naj pač živi po svoje in vzame Močnikovega Petra, če že hoče. Tudi nanj čaka morda nekje deklet, ki ga bo osrečila.

Naslonila se je na okensko polico in ga gledala. Prsi so se ji močno dvigale, da je slišal njeno dihanje.

„Lojzika...“

Molk.

„Srečna bodi,“ se je poslovil in ji podal roko.

Vztrepetala je, odlomila vršček zelenega rožmarina in mu ga ponudila. „Vzemi za spomin. Spomni se me, ko boš na orožnih vajah.“

Hvaležno je vzel rožmarin in ga pripel za klobuk. Tudi njemu je srce močno utripalo in bridko je občutil slovo.

Vtem so se pred hišo oglasili močni koraki. Lojzika se je skrila za zaveso. Sloka orožnika sta se približala fantu. Bajoneta na puškah sta se bleščala v soncu. Starejši, z močnimi brki pod nosom, je zavrtel svoje temne oči in

Z majhnim otrokom na dopust?

Če ste se že odločile, potem morda teh nekaj nasvetov ne bo odveč.

Če morate za vožnjo v dopustniški kraj izbirati med avtobusom in vlakom, izberite zadnje prevozno sredstvo. V vsakem primeru, tudi če posedujete avtomobil, pa mora imeti otrok svoj lasten sedež, ki se da preurediti v ležišče. Če bo potovanje dolgo, se odpravite na pot zvečer, tako da bo otrok večji del vožnje prespal. Ne pozabite na igrače in tablete zaper slabost.

Še doma naučite otroka, kako se je treba obnašati pri mizi. Tako bo odpadla marsikatera neljuba scena v restavraciji ali keje drugje, kjer se boste hranili. Pomnite, da je lahko otrok sit še preden izprazni krožnik, zato ga ne silite k jedi po nepotrebnem. Bodite mirni in potrpežljivi.

Da ne bo trpela otrokova prebava, ne potujite v prevroče kraje. Če ima otrok slabe živce, sploh ne pojdite z njim na morje, temveč izberite raje kak miren gorski kraj z veliko sence.

Dopust preživite na enem kraju. Nenehna menjava okolice in navad predstavljajo za otroka duševni in fizični napor. Otroci se želijo gibati, ne voziti. Zato naj bodo izleti kratki in redki. Pustite otroka, naj se v miru nakopa, našoga in načofota v vodi.

In kakšna naj bo otrokova garderoba? Preprosta, praktična in skromna. Če greste na morje, naj obsega par sandalic iz plastične mase, morda za vsake primer dva para nogavice, 2 garnituri spodnjega perila, par kratkih hlačk iz balonske svile ali platna, nekaj majic (za deklice morda namesto hlačk in majic dve potiskani oblekici), pižamo in nočno srajčko, toplo jopico in dolge hlačke ali trenirke. Za vožnjo po morju ne pozabite na rutico. Za planinske kraje je kajpak potrebna toplejša garderoba. Ne pozabite na par močnejših čevljev, dežni plašček ali pelerino in toplo kapico.

Proti neprijetnostim znojenja

V poletnih mesecih izloča znoj več kot dva in pol milijona znojnic na površini kože. Znojenje je naravno odmetavanje strupenih odpadkov iz organizma; vzdržuje enakomerno temperaturo telesa in velja istočasno za ohlajevalno sredstvo.

Znojenje je nujno potrebno za ravnotežje človeškega zdravja. Z vročino se znojenje krepi in na zraku dobi znoj dokaj neprijeten vonj. Tudi pogosto umivanje ne zadošča, da bi ga lahko povsem odpravili.

Zatorej nekaj nasvetov za tiste, ki se močno znojijo:

● Nosite lahke in ohlapne obleke le iz naravnih vlaken, nikdar iz najlona ali perlon.

● Perite pogosto spodnje perilo, ki naj bo le bele ali svetlo pastelnih barv.

● Pijte sadne sokove in limonade, izogibajte se alkoholnih pijač.

● Uporabljajte vsako jutro in tudi večkrat čez dan dezodorans, specialni preparat za nevtraliziranje vonja po znoju, predvsem pod pazduhami. Ta preparat prodajajo parfumerije v raznih oblikah.

● Pomnite, da pretvarja vonj po znoju nekatere parfume v posebno neprijetne, zato je najbolje, da uporabljate v vročini samo šibko kolonjsko vodo ali nič drugega kakor lahko nadišavljen dezodorans.

Znojenje dlani je zelo pogosto pri deklicah in dečkih v puberteti in pri nervoznih ljudeh. Če se vam dlani močno znojijo tudi pozimi, pojdite po nasvet k zdravniku, ki vam bo predpisal nenevarno sredstvo za pomirjenje. Dlani večkrat namočite v alkoholu in pustite, da se vam na zraku posuše. V torbici ali v žepu imejte zmerom pripravljen dezodorans in si z njim od časa do časa namažite dlani, predvsem na daljšem potovanju.

Moškim se pogosteje znojijo noge kakor ženskam. Svetujemo jim, da nosijo čim bolj odprte čevlje z usnjenim podplatom, nikakor z gumijastim, da dnevno menjajo nogavice in da ne nosijo nogavic iz goste tkanega najlona. Po umivanju nog naj si stopala natrejo z alkoholom in napudrajo s talkom.

Pravilna nega - lepa obleka

Ščetkanje, čiščenje, likanje in obešanje — to so glavne točke, če hočemo imeti lepo garderobo.

Ščetkanje spada nekako med vsakdanje opravilo, posebno, kadar je slabo vreme in se blatne pike nabirajo na hlačnicah, nogavicah, plaščih, pri otrocih pa včasih silijo celo na hrbet. Od časa do časa predrgnimo s ščetko obleko tudi od znotraj, obrnimo žep in ne pozabimo na zalogo peska, kamenčkov in drugih smeti v hlačnih zavijih. Tudi živi postanejo nekam sivi in dobro vidni na temnejših oblekah.

Tudi mimo madeža, ki smo ga ujeli na stolu pri kosilu, ali ga po nerodnosti spravili na pulover, ne smemo kar tako. Odstranimo ga čimprej — tem bolje za obleko in za naš žep. Najpreprostejše sredstvo za čiščenje je voda, pomešana s salmiakom, trdovratnejše madeže pa odpravljamo s čistilnimi sredstvi. Če pa še ne uspemo, moramo obleko odnesti v kemično čiščenje.

Ščetkanje in čiščenje nam gre še kar od rok, dokler se pa le da, odlašamo z likanjem oblek. Najbolj zoprno je likanje moške obleke, saj ga opravljamo največkrat brez pravih priprav in uspeh je nezadovoljiv.

Nega obleke zahteva od nas veliko truda, potrpljenja in časa, zato je nujno, če se hočemo izogniti delu, da obleke skrbno obešamo na obešalnike. Ne samo, kadar obleko prezračimo in jo spravimo čez poltje ali zimo v omaro, ne, tudi čez noč mora viseti na obešalniku. Volnena jopica ali

pulover bo drugi dan kot prenovljena, če bo noč preživela na obešalniku, na balkonu, na svežem zraku. Sopara jo bo osvežila tudi v kopalnici, ko natakamo vodo za kopanje ali se tušamo. Parna kopel bo prijala tudi hlačam ali krilu, ki se je začelo sveliti. Enak učinek dosežemo, če obleko držimo nad loncem vrele vode, kjer se dviga sopara.

Na obešalniki pa ne sodi samo plašč, moška in ženska obleka, prav tako hočejo obdržati lepo obliko tudi krilo, bluza in hlače. Pa tudi kravate bi se rade preselile na obešalniki. Tak obešalnik zavzame v omari zelo malo prostora, kravate pa so na njem zbrane kot na razstavi. Brez nepotrebnega iskanja, premetavanja in jeze, ko se strga na vratih omare napeta vrstica in ležijo kravate na tleh, si lahko na takem obešalniku v sekundi poiščemo zaželeno kravato.

Povratek k naravi

Švedinja Margaret Glas-Larsson je odprla na Dunaju podružnico svojega švedskega lepoticnega inštituta, kjer delajo po modernih švedskih metodah. Te temeljijo na izkoriščanju naravnih rastlinskih sredstev.

Ni dovolj, če greste le tu in tam h kozmetičarki in od tega pričakujete čudežev. Če hočete ohraniti dober videz, morate tudi doma redno negovati svoj obraz.

Za tako nego priporoča Švedinja sredstva, ki niso draga in jih imate gotovo vedno pri roki. Z njimi boste lahko z malo denarja in nekaj potrpljenja mnogo dosegli. Seveda morate tudi h kozmetičarki, da ugotovi tip vaše kože in določi zanjo pravilno individualno nego, da vam popravi morebitne napake na koži in opravi stvari, ki jih more le ona. Vse drugo bo prepuščeno vam.

Zato preberite nekaj receptov švedske lepoticne kuhinje: Za čiščenje obraza nikar ne uporabljajte vode ali mila. Če že mislite, da brez mila ne gre, se enkrat na teden umijte z milim otroškim milom. Za večerno čiščenje obraza lahko namesto čistilne kreme uporabite čisto olivno olje, ki ga zbršete s kosmičem vlažne vate. Nato še enkrat nanesite na obraz kremo ali olje. Če hočete vendar uporabiti milo, namočite krtačko za masažo, ki naj ne bo iz najlona, v toplo vodo, jo namilite z otroškim milom in kožo v krogih zmasirajte. Nato si obraz izmijte s toplo vodo in nanesite nanj nočno kremo.

Za naravno svežino kože so zelo priporočljive obloge iz zeliščnih sokov. Najboljši je kamiličin ali lipov čaj, pa tudi laneno seme, ki ga navlažite čez noč, čudovito učinkuje na izmučenem obrazu. Čaja nikoli ne kuhajte. Preljite ga z vrelo vodo in za nekaj časa pokrijte. Nato namočite vanj majhno frotirko in si jo za 10 do 15 minut položite na obraz.

Prav tako uspešen kot vlažna krema je star, dober peteršilj, ki ga pripravite kot čaj in uporabite za obloge. Še moker obraz si potem namažite z nočno kremo.

Dobro sesekljan peteršilj, ki ga daste v vreč-

Drobni nasveti

■ Dobra kuharica obrača vsako meso z dvema žlicama ali kuhalicama in nikoli z vilicami, ker izgublja nabodeno meso sok, ki bi sicer ostal v njem.

■ Za odstranjevanje laka in oljnih barv vzamemo 100 gramov natrijevega vodenega stekla in 50 gramov koncentriranega amonijaka in s to raztopino navlažimo predmet, s katerega hočemo odstraniti barvo ali lak. Ko se barva zmehča, jo obrišemo s hrpavo krpo.

■ Če hočemo prozorno steklo napraviti motno, ga premažemo z raztopino magnezijevega sulfata (grenka sol) in piva. Ko se sol ne topi več, je tekočina dovolj nasičena. Pri sušenju sulfat na steklu lepo kristalizira. Pozneje pa ga z vodo lahko izmijemo.

■ Da bo pomaranča ali limona bolj sočna, jo povajamo na trdi podlagi ali jo za nekaj minut namočimo v topli vodi. To se posebno obnese pri povsem zrelem sadju.

ko iz gaze, pomaga pri ozeblinah, prav tako olupki surovega krompirja.

Žejni koži bo dobro delo, če jo boste od časa do časa obložili z rezinami paradižnika ali kumoric. Dober je tudi kos banane z nekaj kapljicami groznega soka. Neki drug recept priporoča masko iz paše, ki jo pripravite iz ovsene moke in zvrhane žlice stepene sladke smetane.

Če ima vaša koža velike pore, ji bo prišlo, če jo boste večkrat zmočili z ruskim čajem; ta vsebuje tanin, ki pore krči. Tudi topel med je hrana za obraz, ker sam med kožo preveč izsuši.

Pri negi obraza pa ne smete pozabiti na nego oči. Kaj pomaga svež obraz, če so oči utrujene? Kopel v vodi, ki ji dodate malo boraksa, ali kopel v navadni slani vodi bo vaše oči osvežila in jim vrnila lesk.

Poskusite!

PEČEN SNEG

V ponvi segrejemo precej surovega masla ali margarine. Nato iztisnemo vanjo skozi stiskalnice sveže kuhan krompir. Poslavimo v pečico in pečemo, dokler se na spodnji strani ne napravi skorja. Solimo po okusu.

PEČEN KROMPIR

S PARADIŽNIKI

Kuhan in v rezine narezan krompir pečemo na masli ali olju. Preden pa je povsem pečen, mu dodamo na rezine narezan surov paradižnik in pečemo dalje, dokler ni povsem pečen. Začinimo po okusu.

PEČEN KROMPIR

Z JABOLKI

Potrebujemo: 50 dkg narezanega krompirja, 5 dkg masla, 25 dkg narezanih jabolk, sol, žličec majorana in vodo.

Maščobo segrejemo, naložimo vanjo krompir, nanj pa jabolka. Pokrijemo in pečemo ob zmernem ognju, dokler se krompir ne zmehča in spodaj porjavi. Ob strani prilijemo v ponev 2-3 žlice vode, da se krompir lažje loči od dna.

KROMPIR Z JAJCI

Kuhan in na rezine narezan krompir pečemo v maščobi. Ob koncu ga prelujemo z jajci, ki smo jih izvržljali s soljo (na osebo po eno jajce), in pustimo, da se strde. Posipamo ga s seseklanim drobnjakom ali peteršiljem.

„Ti nesnaga!“ je Liza ozmerjala mačko, ki ji je zmohčila predpasnik, in jo napodila v vežo.

„Ti si pameten, Franc,“ je rekla, ko si je čistila moker predpasnik. „Če bi prišel nazaj k meni, bi nama bilo lepše. Ali bi prišel nazaj?“

Osupnil je. Spomnil se je, kako ga je kot šolarja odposlala. „Kruha je premalo za oba. Ti si mlad. V začetku ti bo težko pri tujih ljudeh, potem se boš navadil nanje.“ Nato je šla z njim in ga ponujala Mačku. Zdaj se ji je koža zgrbančila, ovela je v obraz, ustnice so posinele in roke niso več tako močne. Zato bi ga rada vzela nazaj. Pomagal bi ji že, toda zakaj ga je nekoč pognala od hiše? Če bi zdaj zadostovalo za dvoje ust, zakaj je bilo premalo tistikrat?

„Ne morem kar tako od gospodarja,“ je odgovoril. „Delam za dva in na živino gledam, ko da je moja.“

Naredila se je, kakor da je preslišala njegove besede.

„Le kam gre,“ si je mislil, ko je stopila skozi vrata. Razgledal se je po kuhinji. Prav vse je bilo tako, kakor tedaj, ko je zadnjič stopil čez prag te bajte, v kateri že kot otrok ni doživel nič lepega. Hrastova miza ob oknu je bila še bolj črvena. (Na odrgnjeni nogi si je mačka brusila kremplje.) Na zamazani steni je visela slika svetega Jozefa, v kotu križ, med tramovi je bila napeljana vrstica za perilo. Ob vratih je visela majhna, lončena posodica z blagoslovljeno vodo. To je teta po božičnih praznikih prinašala iz cerkve. Onstran okrušene peči je stala postelja, in večkrat se je zgodilo, da sta se ponoči z teta znašla na tleh. Poleg postelje je stal zaboj. Vanj je zlagala obleko, molitvenik in drugo ropotijo...

Prinesla je krožnik z narezanim mesom in ga postavila predenj.

(Dalje prihodnjič)

srepo vprašal: „Bi rad zlezel skozi okno? Čigav si? In kaj iščeš tu?“

Anza je strmel vanj in komaj razumel njegovo roganje. „Mati je poslala dekletu nekaj stvari, pa sem ji izročil,“ je zajekljaj in pokazal s prstom v okno.

Orožnik je zahteval dokumente. Ko mu je pokazal poziv na orožne vaje, si je zavihal brke in rekel: „Zdaj bi se že moral zglasiti na komandi. Le glej, da ne boš zamudil in da se ne boš napil ko svinja.“

Medtem je slišal drugega orožnika, kako je mlasknil z jezikom in rekel v okno: „Ej, deklina, ti bi bila vredna greha“ —

Rois Anzi ni voščil sreče na pot, ko si je naprtil lesen kovček na rame. Samo zaklical je za njim: „Pridi kmalu nazaj! Pri hiši bo vedno dovolj dela!“

23

Nedeljskega popoldneva je Franc obiskal teta Lizo. Sedela je pri oknu in luščila koruzo. Tako se je zatočila v delo, da ni slišala odpirati vežnih vrat.

„Srečo dobro,“ je pozdravil in sedel na klop pri peči.

Ni mogla odvrniti oči od njega. Popravila si je očala, ki so ji tičala na koncu nosa. Med govorjenjem si jih je vedno poravnava.

„Si le prišel. Sem že mislila, da si pozabil na svojo ostarelo teta.“

„Pri vas sem živel in od vas sem moral za kruhom. Mi je pač postalo dolgčas,“ je odgovoril in gledal po začrneli kuhinji. Tramovi, ki so prepregali strop, so bili umazanosivi od dima. Iz vzdane peči se je kadilo skozi špranje. V sobi je bilo zatohlo in vonjalo je po neopranih čunjah in mišjehkih.

Zopet je luščila koruzo, ko da je sama v kuhinji. Čez

nekaj časa se je spomnila na nečaka: „Je kaj novega tam pri vas?“

„Dela imamo dosti.“

„So pri Mačku vsi zdravi?“

„Zakaj ne bi bili? Nič jim ne manjka.“

„Ti moj ljubi bog,“ je potožila, zahrkala in se prijala za križ. „Zdravje je dosti vredno. Oh, ko le z menoj ne bi bilo nič hudega! Tako me zbada v križu, da se komaj držim na nogah.“

„Bo že bolje. Niste še stari.“

„Leta čutilim vedno bolj in škoduje mi vsak prepil.“ Zehnila je in vrgla storž proti peči. Zadelala je mačko, ki je zamijavkala in se zavlekla pod klop.

„Zakaj čepiš tam?“ se je dobrikala mački in jo vzela na krilo.

„Kako vam gre, teta?“

„Slabo je, slabo,“ je vzdihnila. „Drugi so zorali svoje njive, moja pa še čaka.“

„Nimate mnogo in sosed je blizu.“

„Danes niso več tisti časi, ko so si ljudje pomagali.“

„Ko ste me dali Mačku za pastirja, ste mi rekli, da ga moram ubogati, ker je on dober z vsakim.“

Grebla je z roko po koruzi in jo podržala proti luči.

„Prav tak je, kakor vsi kmetje.“

„Se vam je zameril?“

„Do grla sem ga sita,“ se je razjezila. „Prosim sem ga, da bi mi zoral njivo, a me niti poslušal ni do kraja. Če ne moreš obdelati njive, prodaj meni tisti kos zemlje,“ je rekla.

„Ali vam nisem pravil, da nima srca v prsih? Zemlje ne bo imel nikdar dovolj. Tudi v Selnici je kupil grunt. Tam so lepi gozdovi. Delavci bodo podirali drevje, on pa bo trgoval z lesom.“

za oddih in razvedrilo

MANN RUBIN:

Telefon zvoni zaman

Zadnja noč. Bleščeča svetloba gole žarnice. Belina celice ščemi oči. Na zid je naslonjen William Darcy, suh in sivolas, izčrpan ob raz starca. Darcy je star enaintrideset let.

Na mizi ostanki zadnjega obroka pred smrtjo, poleg njih odprta škafca cigarete.

Oba stražarja zaspano ždita na stolčkih. V peči buči ogenj. Vihar tuli in meče plazove dežja ob okenske šipe.

Nekje bije ura. En sam zamolkel, mrzel udarec. Še pol ure...

Nenadoma drži Darcy v roki pištolo.

S pištolo meri v enega, potem v drugega. "Tale stvar sicer ni ravno najnovejša in ima nekaj rjastih madežev, toda strelja še vedno dobro."

Stražarja sta prepadena. Le počasi dvigata roke.

Starejši, sivolas hripavo pravi: "Kakšen nesmisel pa počenjaš, Darcy? Saj nimaš niti najmanjšega upanja!" Mlajši pa ujedljivo pristavi: "Od tukaj ne prideš niti deset korakov daleč."

Darcy se nasmehne: "S temle pridem daleč! Veliko dlje, kot si moreta misliti!"

Oba stražarja prisili, da se stisneta v kot, jima pobere pištoli in ju vtakne v žep. S prosto roko si spretno prižge cigareto.

"Povsem je nor," pravi sivolasi svojemu kolegi. "Burden bo vsak hip tukaj."

"Upam, da bodo pustili Darcyja, da se bo nekaj minut dlje pekel na stolu," godrnja mlajši.

Ne da bi ju spustil z oči, stopi Darcy k vratom celice. Kratek pogled na hodnik. Dvajset metrov gor, dvajset dol. Deset celic, med njimi devet praznih.

Na desni siva železna vrata, ki vodijo v sobo direktorja zaporov. Od tam pride Burden, dobro bi bilo, ko bi bil sam kot ponavadi.

Na levi strupeno rumena vrata, za njimi čaka električni stol.

Na steni hodnika telefon.

Še dvajset minut...

Vse je odvisno od tega, ali se bo Burden pokazal pravočasno. Pa saj je pravi fanatik natančnosti. Človek bi rekel, da ima namesto glave uro.

Darcy pohodi napol pokajeno cigareto in stopi k zamreženemu oknu. Gosta, tuleča tema. Nekje tam zadaj so neonske luči, ženske, smeh, glasba. Kako dolgo je že od tedaj? Devet let? Večnost ne more trajati tako dolgo.

"Nikar si ne zapravi še zadnjega upanja, Darcy!" ga svari sivolasec. "Morda pride tudi tokrat v zadnjem hipu guvernerjevo sporočilo, da je kazen odložena. Saj se je že desetkrat zgodilo tako..."

"Enajstkrate," prijazno popravi Darcy.

"Veliko premilo so ravnali s tem prekletilim ušvicem," ujedljivo pravi mlajši.

"Da, veliko premilo," pritrdi jetnik. "Spustila roke in si prižgila cigareto."

Roke sta sicer spustila, vendar pa se cigaret nista niti doktahnila. Še četrte ure...

Zamolkel zvok železnih vrat. Koraki po hodniku, težki in brez naglice.

Darcy se obrne s hrbtom proti rešetkam in maha s pištolo. Zapah škrtne. Vrata zaškrlijejo.

"Dobro jutro, Darcy," pravi masten glas.

Jetnik se napol obrne: "Dobro jutro, direktor Burden, lepo od vas, da nam boste delali družbo."

Burden, debeluh z dvojnim podbradkom in zabuhlimi očmi, prebledi:

"Od kod pa imate to, Darcy?"

"Poslal mi jo je dobrotnik. Sicer pa je v njej šest nabojev. Vi pa ste le trije!"

Burden se stisne k zidu. "Saj ste ob pamet, Darcy. Hiša je polna ljudi. Na vseh vogalih in koncih stojijo policaji. Kako pa mislite priti od tod?"

"Moja stvar, Burden."

Mlajši stražar se je neopazno približal jetniku. Pred odprtino cevi pa se mora takoj spet umakniti.

"Še enkrat, pa sprožim!" svari Darcy.

"Zdaj pa sem skoraj prepričan, da ste takrat ustrelili blagajnika povsem premišljeno, Darcy," pravi

Slavni pesnik Thomas Moore se je rodil v zelo skromnih razmerah, vendar se svojega rojstva ni nikoli sramoval. Ko ga je v klubu neki plemenitaš vprašal, če je bil njegov oče res samo trgovec, je Moore pritrdil. Lord se je namrdnil:

"Le zakaj niste tudi vi postali trgovec!"

Pesnik se je posmešnil: "Oprostite, mylord, ali je vaš oče res dobro vzgojen gentleman?"

"Seveda," je pritrdil lord.

"No, in zakaj niste tudi vi to postali?"

Anekdote

Špartanski zbor starcev je moral poslušati razvlečen govor odposlancev z otoka Melosa, ki so prosili za pomoč v živževu. Zgubljali so že potrpljenje in odgovorili prosilcem:

"Med vašim dolgim govorom smo pozabili začetek in zato ne razumemo konca."

Toda odposlanci so se znašli. Špartancem so pokazali prazno vrečo. In Špartanci so se en dan postili in jim dali s seboj prihranjeni živžev.

V angleškem parlamentu se je priglasil k besedi škof, ki je bil znan po svojih neskončnih govorih. To pot je celo vnaprej povedal, da bo svoj govor razdelil na dvanajst poglavij. Znani politik lord Salisbury je zaprosil škofa, naj mu dovoli, da pred tem pove kratko anekdoto.

"Pijanec je stal pred katedralo sv. Pavla v Londonu in se zaman trudil da bi videl, koliko je ura. Nenadoma je na stolpu začela biti: enkrat, dvakrat, trikrat in tako dalje. Nazadnje je odbila dvanajst. Ko je pijanec naštel dvanajst udarcev, se je razhudil in dejal:

"Pojdi k vragu, zakaj mi nisi tega naenkrat povedala!"

Ves parlament je bruhnil v smeh in škof je odpovedal svoj govor.

Ko so vprašali Špartanca, zakaj imajo v njegovi državi tako malo zakonov jih je zavrnil: "Ne potrebujejo mnogo zakonov tisti, ki malo govorijo."

Mlad Špartanec se je pritoževal materi, da je njegov meč prekratek. "Nič ne maraj," ga je potolažila, "stopi korak bliže!"

DAVID KIRKPATRICK:

ZANIMIVA ZGODBA

Ali se vam je že kdaj nudila priložnost videti in slišati, kako žena pomaga možu, ko pripoveduje o kakem njunem doživljanju? Meni se to večkrat pripeti. Pred kratkim sem bil v prijateljskem krogu, ko je ena od soprog vzkliznila:

"Dragi, povej no, kaj se nama je letos pripetilo v Monacu!"

"Dvomim, če bo družbo zanimalo," je odgovoril mož.

"Seveda, zakaj ne?" smo zapeli v zboru.

"Začni torej," ga je pozvala žena.

"Prav, če že hočete. Bilo je takole. Vračala sva se z avtom iz Rima..."

"Iz Firenc," je pripomnila žena.

"Da, iz Firenc. Pred Firencami pa sva bila v Rimu. Vozil sem jaz."

"Zoprno mi je voziti po Evropi," ga je prekinila žena. "Ceste so strahovito nevarne."

"Da, in prišla sva v Monako."

"Povej jim, čemu sva prišla v Monako."

"Da, ker ni bilo nobene sobe več v Porofinu," je pojasnil mož. Skratka, prišla sva v Monako okoli petih popoldne."

"Pozabil si povedati, kaj nama je rekel carinik," ga je opomnila žena.

"To nima nobene zveze z najino zgodbo."

"Nič hudega, smešno je pa le!"

"Če je res smešno, nam povejte!" smo zaprosili v zboru.

"Meni se ne zdi tako smešno," je nadaljeval mož. "Carinik naju je vprašal, če nosiva Francozom kaka darila. Odgovorila sva mu, da ne poznavata nikogar v Franciji, nkar je rekel, da tudi on v Franciji nikogar ne pozna."

"Samo to je rekel dosti bolj šaljivo," je menila žena.

"Torej, da se povrnem k najini zgodbi, brž ko sva prišla v Monako, sva poiskala hotel."

"Pozabil si povedati, zakaj je segla v besedo žena, da najdeva hotel," mu je segla v besedo žena.

"Prejšnjo noč nisva nič spala," je pojasnil mož. "Nameravala sva prenočiti v Portofinu..."

"Toda v Portofinu ni bila prazna niti ena soba," je dejala žena.

"To sem že povedal."

"Že, ampak to je važno."

Burden. Majhne oči se mu izzivalno bliskajo.

Odkrito povedano, Burden, že sam ne vem več, ali sem ga ubil premišljeno ali je bilo le slučajno. Sem se že prej odločil, da ga ustrelim, če mi ne da denarja? Ali se je pištola sprožila sama od sebe, ko je od zadaj skočil name drugi uslužbenec? Poročniki so odločili, da sem ga ustrelil po treznem premisleku in... No, saj zdaj je vseeno. Devet let je dolga doba, stvari zbledijo. Predvsem če ne moreš storiti nič drugega, kot da ležeš na pograd in čakaš, čakaš..."

Nekje za zidovi šum korakov, mrmranje glasov. Sodnik, priče, reporterji...

Še deset minut...

Darcy utrujeno mahne z roko. "Danes bodo končno prišli na račun."

"To je odvisno od guvernerja in ne od njih, Darcy. Saj ne morete vedeti ali bo..."

"Pač, Burden, danes lahko..."

Telefon na hodniku zazvoni, dvakrat, štirikrat, kratko, vsiljivo, nepotrpežljivo.

Burdenove otrple črte na obrazu se raztegnejo v nasmeh: "Spet se vam je enkrat nasmehnila sreča, Darcy. Guverner je spet odložil smrtno obsodbo. Čestitam." Stopi proti vratom.

Jetnik mu zastavi pol in mu vtakne cev pištole med rebra.

"Pustite ga, naj zvoni, kolikor hoče, Burden," pravi mirno.

"Ampak..."

"Nič ampak!"

"Kaj ne razumete, Darcy? Guverner kliče... Odložitev smrtno kazni... Preklic..." Burden je tako razburjen, da mu zmanjka sape.

"Naj zvoni!" ponovi Darcy. Postavi se med polodprta vrata.

Telefon zvoni in zvoni. Votlo in strašno odmeva od pustih zidov.

Direktorju zmanjkuje sape. "Toda saj to je vendar čista norost..."

"Norost?" mu Darcy divje preseka besedo. "Norost je tisto, kar ste mi pripisovali devet let. Enajstkrate je bilo rečeno: čez štirinajst dni — čez en teden — jutri zjutraj — čez eno uro... Nikar ne vprašujte, koliko me je to stalo. In enajstkrate ste me spet iztrgali smrti, v zadnjem

Za dobro voljo

"Sinoči so vlomili v moje stanovanje in mi odnesli 33 stvari."

"Ali jih lahko opišete?"

"Da. Žlica za čevlje in igralne karte."

— o —

Star možakar stopi v odvetniško pisarno in vpraša nasajenega odvetnika, kaj prodaja.

"Oslovske glave!"

"Že verjamem; kot kaže, gredo kar dobro v promet, ker vidim samo še eno."

— o —

"Pomislite, soseda, včeraj sem zalotila svojega moža, ko je poljubil našo pomočnico! Toda ta šala ga je veljala precej: za kazni mi je moral kupiti novo obleko."

"In deklico ste seveda takoj odpustili?"

"Kje pa, kaj pa mislite! Zdaj potrebujem še nov klobuk..."

trenutku, na pragu teh prekletilih rumenih vrat. Igra, da si sam hudič ne more izmisliti hujše..." Črno ustje pištoline cevi križari po celici. "Se še vedno čudite, da v tej podli igri nočem več sodelovati?"

Še pet minut. Telefon zvoni in zvoni. Dež divje bobna po oknu.

"Zakaj pa si potem rajši ne požeš krogle v glavo?" vzklikne mlajši stražar.

Darcy se trpko nasmehne. "Ker sem prevelik bojazljivec, prijateljček, prevelik bojazljivec."

Sivolasec maje z glavo. "Tega pa ne razumem, Darcy."

"Saj tudi ni treba, Fred," mu suho odgovori jetnik.

"Zaradi vas bom v strahotnih težavah," s kratko sapo stoka Burden. "Kako naj razložim guvernerju..."

"Ne bodite vendar tako brez domišljije, Burden." Darcy kratko pokaže z glavo proti oknu. "Vihar je vendar vaš najboljši alibi. Kaj mislite, koliko vodov je danes pretrgalo? Preneumno, da je moralo tresčiti ravno v vod, ki povezuje zapore s svetom."

Burden sopiha in premišljuje.

Mlajši se reži. "Mladenič se je uštel, direktor, pa še kako smešno. Kaj nam more preprečiti, da telefoniramo guvernerju, ko ga bomo peljali v celico? No, kaj nam lahko prepreči?"

"Vaša pamet, fantje!" odgovori jetnik. "Če je sploh imate vsaj malo. Kaj menite, kaj vam bo rekel guverner, ko mu boste morali razložiti ta žalostni primer?" Glas se mu poostri: "Kako pride pištola v ječo, gospodje? Kako se je moglo zgoditi, da sta se dva do zob oborožena stražarja dala ugnati takemule drobnemu obsojencu?" Obrne se k Burdenu, ki strmi vanj z izbuljenimi očmi. "Gospod direktor, kako ste se dali premotiti na tako bedast in preprost način? Zdi se mi, da niste več sposobni za tako odgovorno mesto, gospod direktor!"

Ura zamolklo bije. Petkrat. Telefon še enkrat predirno zazvoni. Potem umeni.

"Na, ujemi!" Jetnik vrže pištolo mlajšemu stražarju. Ta jo ujame in jo debelo gleda.

"Zdaj pa naprej, na vrsti je veliki finale!" Darcyjev glas se nekoliko zamaje, potem se spet ujame: "Zahvaljujem se vam za ljubeznivo pomoč. Po predstavi bi komaj našel čas za to."

Sleče si progast suknjič, odpne srajco na prsih, se sezuje. Potem si prižge cigareto, zadnjo...

Direktor vprašujoče, zbegano pogleda oba stražarja.

Prikimata mu, starejši le z obotavljanjem, mlajši hitro in zagrizeno.

"Pojdimo!" hripavo reče Burden. "Toda če telefon zazvoni le še enkrat, medtem ko vas peljemo v celico, Darcy..."

Toda telefon se ni oglasil.

Razdelili smo nagrade

za križanko ob 20-letnici „Slovenskega vestnika“

Spej smo se lahko prepričali, kako priljubljeno je reševanje križank med bralci našega lista. Brez vsakega pretiravanja moremo namreč ugotoviti, da smo prejeli rekordno število rešitev jubilejne nagradne križanke ob dvajsetletnici izhajanja „Slovenskega vestnika“. Iz vseh krajev Koroške, iz Slovenije, iz Dunaja in celo iz Tirolske nam je pismonoša dan za dnem prinašal pisma, ki so pričala o tesni povezavi bralcev s svojim listom. Mnogi so rešitvi križanke priložili še posebno pismo in se vsem iskreno zahvalujemo za prisrčne pozdrave, kakor velja beseda zahvale sploh vsem, ki so sodelovali pri reševanju tokratne križanke.

Kar precej dela smo imeli s pregledovanjem poslanih rešitev, da smo izločili vse tiste, pri katerih se je vrnila kakšna napaka. Tudi takih je bilo razmeroma veliko, lahko bi rekli, da je skoraj vsaki tretji reševalec „zagrešil“ večjo ali manjšo pogreško. Vendar pa nam veliko število pravičnih rešitev dokazuje, da križanka le ni bila preveč težka. Morda gre precejšen del napak na račun površnosti pri reševanju, največ „težav“ pa sta očitno delali dve besedi: pritok Rena pod 40. vodoravno in jezero na Finskem pod 80. vodoravno. Tukaj smo ugotovili med rešitvami najrazličnejše možnosti in nemogoče pojme, čeprav je bila pravilna rešitev možna jasno samo ena. Včasih pač ne zadostuje bežen pogled v atlas ali leksikon, marveč je treba rešitev sistematično iskati tako za vodoravne kakor tudi za navpične besede; le v takem reševanju je jamstvo, da bodo besede pravilno postavljene v obeh smereh.

Vsi tisti, ki so nam poslali pravilno rešitev, bodo razumljivo že težko čakali, da povemo, kako je žreb razdelil nagrade. Ne bomo zlorabljali njihove potrpežljivosti, zato naj kar sledi seznam nagradencev, kakor so bili izžrebani po vrstnem redu:

1. nagrada — fotoaparati; prejme Jožef Kral, Bistrica pri Pliberku.
2. nagrada — izdelek umetne obrti; prejme Marja Velik, Selekof.
3. nagrada — gramofonska plošča; prejme Matevž Wieser, Celovec.
4. nagrada — izdelek umetne obrti; prejme Foti Hartman, Klopini.
5. nagrada — gramofonska plošča; prejme Jožef Knaus, Kapla ob Dravi.
6. nagrada — knjiga; prejme Marija Ahačič, Tržič, Slovenija.
7. nagrada — knjiga; prejme Maja Kupper, Borovlje.
8. nagrada — knjiga; prejme Stanko Krištof, Slovenske Konjice, Slovenija.

9. nagrada — knjiga; prejme Janko

Gröblacher, Škocijan.

10. nagrada — knjiga; prejme Matej Bračko, Celje, Slovenija.

Nagradence iz Koroške prosimo, da svoje nagrade prevzamejo v uredništvu najkasneje do konca tega meseca, ostalim pa jih bomo poslali po pošti. Vsem, ki jim je bila pri žrebanju naklonjena sreča, izrekamo naše čestitke za željo, naj bi jim nagrade napravile veliko veselja. Ostalim pa tudi tokrat velja obljuba, da bomo v doglednem času spej objavili kakšno uganko in pripravili lepe nagrade.

Pravilna rešitev

JUBILEJNE NAGRADNE KRIŽANKE

Vodoravno: 1. or; 15. ol; 17. prolog; 19. tiskarna; 20. Krilov; 23. kan; 25. ij; 27. ali; 28. dlan; 30. kos; 32. ovni; 34. dok; 36. okel; 38. lev; 39. pr; 40. Saar; 41. mu; 43. ari; 44. JK; 45. do; 46. tara; 48. Alah; 51. kg; 53. OK; 54. ga; 55. polk; 56. et; 58. Ivan; 60. os; 61. bo; 63. Nil; 65. Apis; 67. oba; 69. SV; 70. era; 71. vid; 73. glista; 74. aga; 75. moč; 76. LJ; 77. senik; 79. Ilka; 80. Enare; 82. SA; 83. javor; 85. MIG; 87. oa; 88. eta; 89. Domen; 92. kal; 94. pregrada; 98. led; 100. lok; 102. mi; 103. VI; 104. krt; 107. Ra; 109. ne; 110. av; 112. ride; 115. ti; 116. ep; 118. ni.

Navpično: 1. or; 2. rokav; 3. Don; 4. vg; 5. JT; 6. sir; 7. es; 8. tkiva; 9. lajna; 10. er; 11. TNT; 12. na; 13. CK; 14. ara; 15. olka; 16. LO; 17. Podljubelj; 18. lan; 21. ilo; 22. Velikovčan; 24. oo; 26. go; 29. lek; 30. kr; 31. skala; 32. osa; 33. Ira; 34. Drava; 35. km; 37. Ero; 39. po; 42. uk; 45. dan; 46. to; 47. RK; 49. Li; 50. ha; 52. Goa; 55. plin; 56. epilog; 57. tiskar; 59. noga; 62. orjak; 64. iver; 65. Ali; 66. sta; 68. bard; 69. sosed; 72. dim; 74. Ana; 77. sol; 78. kip; 80. eta; 81. Eol; 84. vas; 86. grm; 88. Edi; 91. meč; 93. po; 95. Eire; 96. ave; 97. ar; 99. ir; 100. lev; 101. kan; 104. kis; 105. ten; 106. vi; 108. as; 109. no; 111. VS; 113. IG; 114. da; 115. te; 117. Pi; 118. na.

Vodoravno 3., 119. in 120. dvajsetletnica Slovenskega vestnika.

Pomembni orkestri — 14.35 „Kateri dan nima noči“ — 15.05 Poletje, sonce in glasba — 16.00 Eremit in demon — 17.25 Znanje za vse — 17.50 Esperanto — 19.30 Poletji z nami — 20.25 Svetovno prvenstvo v nogometu — 21.25 Robert Stolz dirigira.

Sreda, 13. 7.: 6.05 Premislite prosimo sami — 8.10 Glasba na tekočem traku — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Svaritve velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 13.30 Za prijatelja opere — 14.10 Sodobni avstrijski komponisti — 15.05 Poletje, sonce in glasba — 17.25 Iz raziskovalnega dela visokih šol — 17.40 Lepa pesem — 20.15 Kriminalna zgodba — 21.00 Poklic: svobodni sodelavec — 21.40 Aktualni prispevek — 22.35 Mednarodna radijska univerza.

Cetrtek, 14. 7.: 6.05 Preden odidele — 8.10 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Svaritve velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 13.20 Dunajsko koncertno gledalo — 14.15 Znanj orkestri — 14.35 Zbor ljudskih pesmi iz Graza — 15.05 Poletje, sonce in glasba — 17.25 Raziskovalci v gosteh — 17.40 Zenska oddaja — 19.30 Okoli operele — 21.00 Bridka avstrijska usoda — 22.15 O umetnosti prevajanja.

Petek, 15. 7.: 6.05 Mladi glas — 8.10 Da, to je moja melodija — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Svaritve velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 13.30 Za prijatelja opere — 14.10 Sodobni avstrijski komponisti — 14.35 Pesmi in viže iz alpske dežele — 15.05 Poletje, sonce in glasba — 16.00 Otroška ura — 17.25 Znanje za vse — 19.30 „Srečni“, slušna igra — 20.27 Mednarodno zborovsko tekmovalstvo v Spittlau ob Dravi — 21.00 Pri tebi je bilo vedno tako lepo.

TELEVIZIJA

Sobota, 9. 7.: 19.00 Poročila — 19.03 Neznani svet — 19.30 Cas v sliki — 20.00 Heinz Conrads na obisku na Solnogradskem — 21.15 Poročila in sedem dni dogodkov — 22.45 Zdravnik in demon.

Nedelja, 10. 7.: 17.00 Poročila — 17.03 Fury — 17.30 Svet mladine — 17.55 Kaj lahko postanem — 18.30 Za družino — 19.00 Rue Saint Honore, portret slavne ceste — 19.30 Aktualni šport — 20.10 Poročila — 20.20 „Za najboljšimi priporočili“, veseloigra — 22.35 Poročila.

Ponedeljek, 11. 7.: 19.00 Poročila — 19.03 Pustolovščina pod vodo — 19.30 Svetovno prvenstvo v nogometu — 20.15 Poročila — 21.15 Maigret in neznanca, kriminalni film — 22.05 Cas v sliki — 22.25 Janine Aimee.

Torek, 12. 7.: 19.00 Poročila — 19.03 Nemščina za domačine — 19.30 Svetovno prvenstvo v nogometu — 20.15 Poročila — 21.15 „Spodobna vlačuga“ — 22.25 Cas v sliki — 22.45 Svetovno prvenstvo v nogometu.

Sreda, 13. 7.: 11.00 Poročila — 11.03 Rue Saint Honore — 11.35 Maigret in neznanca — 12.25 Poročila — 17.03 Pavilione dogodivščine — 17.45 Mala športna abeceda — 19.00 Poročila — 19.05 Podoba iz Avstrije — 19.30 Svetovno prvenstvo v nogometu — 20.15 Poročila — 21.15 Se že spominjate — 22.30 Cas v sliki — 22.40 Svetovno prvenstvo v nogometu.

Cetrtek, 14. 7.: 19.00 Poročila — 19.05 Športni kalendar — 19.30 Cas v sliki — 20.05 Alibi za Jamesa, kriminalna igra — 21.55 Prometni razgled — 23.05 Cas v sliki.

Petek, 15. 7.: 11.00 Poročila — 11.03 Tiffeld Express — 12.25 Poročila — 19.00 Poročila — 19.03 V Ameriki — 19.30 Svetovno prvenstvo v nogometu — 20.15 Poročila — 21.15 Kabaretski kock — 22.20 Cas v sliki — 22.40 Svetovno prvenstvo v nogometu.

Slovenske oddaje

Sobota, 9. 7.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 18.25 Sem pod okencem stav.

Nedelja, 10. 7.: 6.15 Duhovni nagovor — S pesmijo in gasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 11. 7.: 14.15 Poročila, vreme, objave — Pregled sporeda — S knjižne police — Solistična ura — 18.00 Za našo vas.

Torek, 12. 7.: 14.15 Poročila, vreme, objave — Športni mozaik — Mladinski akordeonorkester iz Beljaka in Celovca.

Sreda, 13. 7.: 14.15 Poročila, vreme objave — Kar želite, zaigramo.

Cetrtek, 14. 7.: 14.15 Poročila, vreme, objave — Ženski vokalni kvartet.

Petek, 15. 7.: 14.15 Poročila, vreme, objave — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh — Poje selski dvojni kvintet — Kaj in kako ljudstvo veruje.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 202,4 — 202 m. UKV frekvenca 88,5 — 92,9 — 94,1 — 90,5 — 97,9 MHz Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen v nedeljah): 4.30 Dobro jutro — 11.00 Turistični napotki — 12.30 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Popoldanski koncert — 19.05 Glasbene razglednice — 22.10 Plesna glasba.

Sobota, 9. 7.: 8.05 Glasbena matineja — 9.00 Počitniško popotovanje — 9.15 Počitniški pozdravi — 9.30 Vedri zvoki — 10.15 Operni koncert — 12.40 Zadovoljni Kranjci in Beneški fantje — 14.05 Iz solističnih in ansambelskih del slovenskih skladateljev — 14.35 Voščila — 15.30 Pesmi in plesi iz Jugoslavije — 17.35 Iz filmov in glasbenih revij — 18.15 Kaj je novega v svetu zabavne glasbe — 18.50 S knjižnega trga — 20.00 Sobotni koncert lažje orkestralne glasbe — 20.30 Zabavna radijska igra — 21.04 Večerni akordi.

Nedelja, 10. 7.: 8.05 Mladinska radijska igra — 8.41 Iz albuma skladb za mladino — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnila, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Za prijatelja lahke glasbe — 12.05 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 14.00 Slavni pevci, znamenite arije — 15.05 Igrajo majhni zabavni ansambli — 15.30 Humoreska tedna — 16.00 Nedeljsko športno popoldne — 20.00 Karol Pahor, 70-letnik — 21.00 Kličemo lelovišče — 22.10 S festivala jazza na Bledu.

Ponedeljek, 11. 7.: 8.05 Glasbena matineja — 9.00 Za mlade radovedneže — 9.15 Otrokov svet v umetniškem delu — 9.30 Lahka orkestralna glasba — 12.05 Od zore do poldneva na morju — 12.40 Harmonikarski orkester — 14.05 Spomini na solistične koncerte v ljubljanski Filharmoniji — 14.35 Voščila — 15.30 Planinski oklet in ženski vokalni kvartet — 17.05 V svetu opernih melodij — 18.15 Zvočni razgledi — 20.00 Panorama zabavnih melodij — 21.00 Koncert orkestra in zbora Slovenske filharmonije.

Torek, 12. 7.: 8.05 Glasbena matineja — 9.00 Počitniško popotovanje — 9.15 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri — 10.15 Odlomki iz Hoffmannovih pripovedk — 12.05 Med našimi skladatelji in našimi izvajalci — 12.40 Kvintet Avsenik in ansambel Boruta Lesjaka — 14.05 Simfonični plesi in rapsodije — 15.40 V torek nasvide-

Leto mednarodnega turizma

Ekonomsko-socialni svet OZN je za prihodnje zasedanje Glavne skupščine Združenih narodov pripravil posebno poročilo o razvoju svetovnega turizma, o katerem sodi, da je v zadnjih nekaj letih postal »množičen pojav«. Poročilo vsebuje tudi predlog, naj bi prihodnje leto razglasili za »leto mednarodnega turizma«.

V svoji analizi razvoja svetovnega turizma ekonomsko-socialni svet ugotavlja, da je naraščanje turizma zelo nesorazmerno glede na posamezne predele sveta. Podatki za leto 1964 kažejo, da so bile na razvoju turizma najbolj udeležene zahodnoevropske države in Amerika, medtem ko je Latinska Amerika sodelovala na turističnih storitvah le s 4 odstotki, Afrika pa celo samo z enim odstotkom.

Turisti so v tujih državah porabili v omenjenem letu skupno 10 milijard dolarjev. V primerjavi z letom poprej so največji porast števila tujih turistov zabeležili leta 1964 na Portugalskem, Jugoslaviji pa je bila s porastom za 23 odstotkov na tretjem mestu.

nje — 17.05 Majhen recital dveh violinistov — 18.15 Vrtilom glasov zabavnih zvokov — 18.50 Na mednarodnih križpotih — 20.00 Poje zbor Jugoslovanske ljudske armade iz Beograda — 20.20 Therese Raquin, radijska igra — 21.24 Pesem godal — 22.15 Jugoslovanska glasbena tribuna.

Sreda, 13. 7.: 8.05 Glasbena matineja — 9.00 Mali bonton — 9.15 Otroški in mladinski zbori — 9.30 Godala v rifmu — 10.15 Pianistka Zdenka Novakova — 10.45 Človek in zdravje — 12.05 Obisk pri Blažu Arničju — 12.40 Belokranjske in gorenjske narodne pesmi — 14.05 Lahka gasba — 14.35 Voščila — 15.30 Iz češkoslovaške folklorne — 17.05 Na obisku pri skladatelju Georgesu Gerswinu — 18.50 Naš razgovor — 20.00 Soročinski sejem, opera — 22.10 Melodije za lahka noč.

Cetrtek, 14. 7.: 8.05 Glasbena matineja — 9.00 Počitniško popotovanje — 9.15 Lepe melodije — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Poja solisti zagrebške opere — 12.40 Čez hrib in dol — 14.05 Orkester RTV Ljubljana — 15.30 Igrajo domače pihalne godbe — 15.40 Liličarni sprahod — 17.05 Turistična oddaja — 18.15 Paleta operetnih melodij — 20.00 Cetrlikov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer umetniške besede.

Petek, 15. 7.: 8.05 Operna matineja — 9.00 Pionirski tednik — 10.15 Domače viže, domači ansambli — 12.05 Iz oper Bellinija — 12.40 V narodnem tonu — 14.05 Koncert lahke glasbe — 15.30 Od vasi do vasi — 15.45 V svetu znanosti — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.15 Zabavni in plesni orkestri naših radijskih postaj — 18.50 Kulturni globus — 20.00 Ruske narodne pesmi in zborovskih izvedbah — 20.25 Lažja orkestralna glasba — 21.15 O morju in pomorščakih — 22.10 Za ljubitelje jazza.

RADIO TRST

Sobota, 9. 7.: 11.45 Vokalni ansambli — 12.15 Zivaltstvo Jadranskega morja — 15.30 Zbor „Jacobus Gallus“ iz Trsta — 16.00 Za avtomobiliste — 16.30 „Dekle na oglaš“ — 17.20 Komenčarijo o dogodkih po koncilu — 18.30 Panorama ameriške folklorne — 19.15 Počitniška srečanja — 21.00 Jurčič: Deseti brat — 21.40 Operetne melodije.

Nedelja, 10. 7.: 8.30 Kmetijska oddaja — 11.15 Za najmlajše — 14.30 Sedem dni v svetu — 15.30 „Balada iz ‘99 leta“ — 17.00 Popoldanski ples — 22.10 Nova glasba.

Ponedeljek, 11. 7.: 11.45 Trije ansambli, tri dežele — 12.15 Počitniška srečanja — 13.30 Znanje melodije — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 19.15 Iz ženskih tednikov in revij — 20.35 „Madame Butterfly“, opera.

Torek, 12. 7.: 11.45 Popevke treh rodov — 12.00 Iz slovenske folklorne — 19.15 Spoznavajmo naravo — 19.30 Glasbila in zvonavi v folklornih motivih — 21.00 Gore v slovenski literaturi — 22.45 Črni svet, revija jazza.

Sreda, 13. 7.: 11.45 Glasbila in barve — 12.15 Turistični razgledi — 13.30 Glasba iz filmov in revij — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 19.15 Sodobne bolezni — 19.30 Motivi, ki so mladim všeč — 20.35 Zvočne razglednice — 21.00 Simfonični koncert.

Cetrtek, 14. 7.: 11.45 Trije glasovi, trije slogi — 12.00 Jurčič: Deseti brat — 18.30 Slavni solisti — 19.00 Otroške pesmi in skladbe — 19.40 Zbori Furlanije-Juljske krajine — 21.00 „Simnov Lipe“, dramatizirana povest.

Petek, 15. 7.: 11.45 Orkestri lahke glasbe — 12.15 Zena in dom — 13.30 Glasbena popotovanje — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 18.30 Slovenski solisti — 18.50 Simfonični pesnitvi iz Smetanovega cikla „Moja domovina“ — 19.15 Umetnosne galerije v Italiji — 21.00 Koncert operne glasbe — 22.00 Sindikat v moderni državi.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, telefon 56-24. — Tiska Založnika in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje. — Dopolni naj se pošiljajo na naslov: 9021 Klagenfurt - Celovec, Postfach 124.

POHIŠTVO

za dom in za goste

Podjunska trgovska družba
bratje Rutar & Co.

Dobrla vas - Eberndorf
A 9141 tel. (0-42-36) 281

Oglejte si našo razstavo tudi v prostorih hotela Rutar v Dobrli vasi.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00 Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.55 Kmečka oddaja — 6.00 Pestro mešano — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.03 Za gospodinjstvo — 11.10 Ljudske viže — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.00 Opoldanski zvonovi — 12.40 Deželna poročila — 13.05 Opoldanski koncert — 14.00 Objave — 14.55 Posebej za vas — 16.00 Glasba zate — 16.55 Kulturna poročila — 17.00 Popoldanski koncert — 18.45 Pestro mešano — 18.55 Lokalni šport — 19.30 Odmev časa — 20.10 Deželna poročila.

Sobota, 9. 7.: 8.00 Otroški zbor radia Celovec — 8.05 Naš hišni vrt — 8.15 Zvenč jutranji pozdrav — 11.00 Ljudstvo in domovina — 14.15 Pozdrav nate — 15.50 Zbor celovških madrigalistov — 16.00 Aktualna reportaža — 16.30 Pogovor z gostom — 17.00 Rdeča nit — 18.00 Kulturna prizma — 20.15 Radijska povest — 20.45 Koncert dunajskih filharmonikov — 22.20 Plesna glasba.

Nedelja, 10. 7.: 6.05 Godba na pihala — 7.00 Majhen jutranji koncert — 17.30 Vedno veselo — 8.05 Kmetijska oddaja — 11.00 Koncert v zelenem — 13.00 Operni koncert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Križem skozi svet, križem skozi čas — 17.05 Plesna glasba — 18.05 Samo veselje z glasbo — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Radijska igra — 21.15 Zabava ob kozarcu — 22.10 Glasbene ekskurzije.

Ponedeljek, 11. 7.: 8.15 Pisana lančica — 8.45 Ljudska glasba tujih dežel — 9.00 Informacija našega soseda — 11.10 Ljudske viže — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Koroški knjižni kotiček — 17.00 Zabavno popoldne — 18.15 Tisk in gospodarstvo — 18.35 Mladina in gledališče — 20.30 Evropsko poročilo — 21.15 Iz koroškega glasbenega življenja.

Torek, 12. 7.: 8.00 Zvenč jutranji pozdrav — 11.10 Ljudske viže — 15.30 Svet je lep — 17.00 V koncertni kavarni — 18.00 Koroška avto- in motorevija — 18.25 Čemene vprašale — 18.35 Aktualna oddaja — 20.15 „Mali izlet“, radijska igra.

Sreda, 13. 7.: 8.00 Zvenč jutranji pozdrav — 9.00 Informacija našega soseda — 11.10 Ljudske viže — 15.30 Sodabna zborovska glasba — 17.00 Zlato rokodelstvo — 18.00 Aktualna reportaža — 18.15 Pomoč vsakda potrebuje — 20.25 Svetovno prvenstvo v nogometu.

Cetrtek, 14. 7.: 8.00 Zvenč jutranji pozdrav — 11.10 Ljudske viže — 15.15 Ura pesmi — 17.00 Dunaj ima vedno sezono — 18.00 Kulturne vesti iz Koroške — 18.05 Kmetijska oddaja — 18.20 Oddaja delavske zbornice — 18.35 Mladinska oddaja — 20.15 Koroški hišni koledar — 21.00 Zvenč alpske dežele.

Petek, 15. 7.: 8.00 Zvenč jutranji pozdrav — 9.00 Informacija našega soseda — 11.10 Ljudske viže — 15.15 Komorna glasba — 17.00 V koncertni kavarni — 18.00 Na obisku pri koroških pihalnih godbah — 18.35 Kaj pravi industrija — 19.00 Bregenski slavnostne igre vabijo — 20.25 Svetovno prvenstvo v nogometu — 21.25 Seina-Danava.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.55, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.30 Dobro jutro — 6.15 Z glasbo v dan — 6.40 Jutranja opazovanja — 6.50 Pestro mešano — 7.20 Jutranja gimnastika — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste — 14.50 Objave iz Avstrije — 16.30 Koncertna ura — 17.10 Kulturne vesti — 17.15 Reporterji med poljo — 18.00 Glasbena oddaja s plošč — 19.20 Kaj slišimo danes zvečer — 21.55 Športni komentar — 22.10 Pregled po svetu.

Sobota, 9. 7.: 8.20 Glasba na tekočem traku — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Gospodarstvo za vsakogar — 9.45 Zabavni zvoki — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 13.20 Odmev iz Avstrije — 14.00 Godba na pihala — 14.40 Tehnični razgled — 15.05 Zupne melodije — 16.00 Za delovno ženo — 17.35 Zaljubljene gosli — 18.05 Melodije, ki ne izvenijo — 19.30 Sto kovčkov na strehi — 20.45 „Kdo je doktor Yllari“, kriminalna zgodba — 21.30 In svet gladije.

HAUSANGESTELLTE GESUCHT

Erstklassige Köchin sowie Ehepaar oder Mädchen für kinderlosen Wiener Privathaushalt mit Garten gesucht.

Geboten wird: gutes Gehalt, eigene Zimmer mit Bad, volle Verpflegung, Dauerstellung.

Verlangt wird: Ehrlichkeit, Gewissenhaftigkeit.

Zuschriften an W. Kunschak, Wippingerstraße 34/4. Stock, Wien I.

Nedelja, 10. 7.: 7.05 Godba na pihala — 8.05 Pristaniki koncert — 10.00 Dobrodošli v Avstriji — 11.00 Velika simfonija — 13.10 Za avtomobiliste — 15.00 Ljudstvo in domovina — 16.00 Nedeljsko popoldne z glasbo — 18.00 Mednarodna radijska univerza — 19.10 Teden dni svetovnih dogodkov — 19.30 Melodije za nedeljski večer — 21.15 Znanstvena slušna igra.

Ponedeljek, 11. 7.: 6.05 Premislite prosim sami — 8.10 Glasba na tekočem traku — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Ustvarjanja velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 13.30 Za prijatelja opere — 14.20 Sodobni avstrijski komponisti — 14.35 Ljudska glasba — 15.05 Poletje, sonce in glasba — 16.00 Otroška ura — 17.25 Bralci smo za vas — 17.40 Zenska oddaja — 19.30 Orkestralni koncert — 21.00 Svetovno prvenstvo v nogometu.

Torek, 12. 7.: 6.05 Preden odidele — 8.20 Prosimo, prav prijazno — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Svaritve velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 13.30